GRUMS KOMMUN

PLAN

POLICY

RIKTLINJE

SÅ HÄR GÖR VI I GRUMS

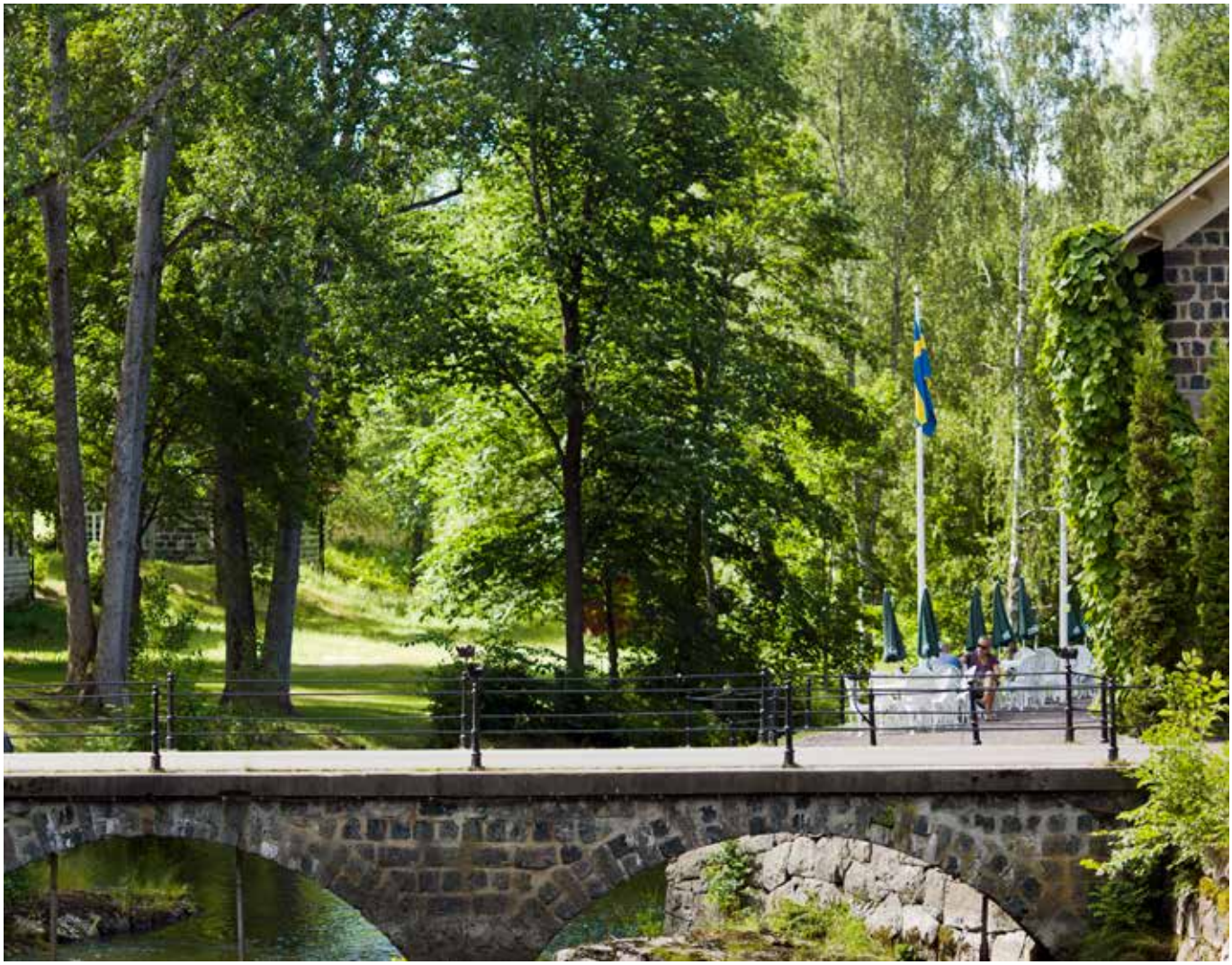

Budget 2021 samt plan 2022–2023

Genom en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi hållbara broar för framtiden

Titel: Budget 2021 samt plan 2022–2023
Beslutad av: Kommunfullmäktige, 17 december 2020
Dokumentansvarig på politisk nivå: Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Ekonomifunktionen

Budget 2021 samt plan 2022–2023

3 GRUMS KOMMUN
4 Omvärldsanalys och framtidsspaning
6 Styrmodell
9 Finasiell översikt
10 Resultat- och driftbudget 2021 /plan 2022–2023
11 Investeringsbudget 2021 /plan 2022–2023

12 POLITISK VERKSAMHET
13 Verksamhetsbeskrivning
14 Omvärldsanalys och framtidsspaning
14 Resursfördelning

15 FÖRVALTNINGSORGANISATION

17 UTVECKLING OCH FÖRVALTNING
18 Verksamhetsbeskrivning
20 Omvärldsanalys och framtidsspaning
22 Mål för utveckling och förvaltning
23 Resursfördelning

24 SOCIALTJÄNST
25 Verksamhetsbeskrivning
28 Omvärldsanalys och framtidsspaning
29 Mål för socialtjänsten
33 Resursfördelning

36 BARN OCH UTBILDNING
37 Verksamhetsbeskrivning
39 Omvärldsanalys och framtidsspaning
40 Mål för barn och utbildning
42 Resursfördelning

44 SAMHÄLLSBYGGNAD
45 Verksamhetsbeskrivning
47 Omvärldsanalys och framtidsspaning
48 Mål för samhällsbyggnad
50 Resursfördelning

Producerad av Grums kommun
Grafisk form: Anna Svedlund
Foto: Anna Svedlund, Stefan Vänersand, Øyvind Lund

Grums kommun

Kommunchef, Annika Lomarker

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Kommuner och regioner gick in i 2020, inställda på ett år med en ansträngd ekonomi till följd av att konjunkturen försvagats. Det som dock har kommit att överskugga allt detta är den pågående coronapandemin som nu drabbar hela världen och världsekonomin och därmed även Grums kommun.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har valt att göra ett scenario gällande corona, för att bedöma utvecklingen av skatteunderlaget och därmed kommunernas skatteintäkter.

Scenariot bygger på att smitt-spridningen kulminerar under 2020 för att sen gradvis mattas av under 2021 där åtgärder och restriktioner mildras och tas bort.

Man bedömer att återhämtningen till en normalkonjunktur kommer att dröja ända till 2024 då det kommer ta tid att få världen i balans igen med efterfrågan på samma nivåer som tidigare.

UTMANINGAR

UTMANINGAR

Världsekonomin har haft en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning till följd av virusets framfart samt alla dess åtgärder som satts in för att minska smittspridningen.

Det råder idag en enormt stor osäkerhet kring hur denna pandemi kommer att utvecklas rent medicinskt men även hur den kommer att påverka ekonomin.

Staten har satt in kraftfulla åtgärder i form av olika statsbidrag. Detta för att kompensera för de kraftiga sänkningarna av skatte-intäkterna till följd av coronapandemin, men det är osäkert om detta kommer att räcka. Förutom den utmaning som nu pandemin orsakar i hela världen och därmed även i Grums, har vi en stor utmaning i den framtida kompetensförsörjningen.

I Grums kommun har vi en hög medelålder på våra medarbetare, vilket innebär att vi har stora pensionsavgångar framför oss. Fram till år 2025, pensioneras ungefär 200 av våra medarbetare, det i ett läge där det redan är svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper som till exempel lärare och vårdpersonal. En annan effekt av hög medelålder är att antalet äldre ökar. Denna ökning sker inte så snabbt men behovet av platser i särskild bostad kommer att öka redan från år 2025. År 2035 kommer det ökade behovet av ett särskilt boende kunna jämställas med storleken på Järpegatan 5.

Eftersom vårt rekryteringsbehov ökar, är det viktigt att vi som arbetsgivare kan konkurrera om arbetskraften, både med löner och arbetsvillkor. Det är också väldigt viktigt att våra medarbetare upplever att de har en bra arbetsmiljö och att vi kan få bukt med vår höga sjukfrånvaro; vi vill att våra medarbetare stannar hos oss.

MÖJLIGHETER

MÖJLIGHETER

Grums kommun har ett väldigt bra läge i regionen och vi har goda kommunikationer. Kommunen ingår i en större arbetsmarknads-region, vilket innebär en möjlighet för både invånare och företagare. Näringslivet utvecklas positivt och företag investerar och växer.

Vi har många kompetenta och engagerade ledare och medarbetare i kommunen, som har en vilja och förmåga att göra ett gott arbete. Det är en bra förutsättning inför de uppgifter vi har framför oss.

Arbetet som pågår med förbättrade arbetsmiljörutiner bör på sikt leda till lägre sjukfrånvaro och samtidigt öka möjligheterna att behålla och attrahera personal. I kommunen finns det funktionella lokaler för våra verksamheter och en planering för olika förbättringsåtgärder.

Styrmodell

För att på ett tydligt sätt beskriva kommunfullmäktiges viljeinriktning ska målstyrning användas. Samtliga verksamhetsmål och konkreta mål har den karaktären att de olika sektorerna och staben kan arbeta inom sitt område för att uppnå dem.

VISION 2030

Genom en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi hållbara broar till framtiden

VISION

En vision är en kortfattad beskrivning över önskvärt framtida tillstånd. Kommunens vision fram till år 2030 är ”Genom en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi hållbara broar till framtiden”.

MÅL

Kommunallagen säger att varje kommun i sin budget, efter egna förutsättningar, ska fastställa mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål, med betydelse för god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning handlar ytterst om att utföra kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet för skattebetalarnas pengar.

Mål är kommunfullmäktiges sätt att styra utvecklingen i kommunen och dess bolag.

- Kommunfullmäktiges roll är att besluta vad som ska nås utifrån kommuninvånarnas perspektiv
- Kommunstyrelsens roll är att besluta vad som ska göras
- Verksamhetens roll är att bestämma hur det ska göras

ÖVERGRIPANDE MÅL

Strategiska mål som övergripande beskriver hur visionen ska uppnås.

- **En attraktiv och jämställd kommun**
- **God service till medborgarna**
- **En trygg kommun att leva och bo i**

FINANSIELLA MÅL

De finansiella målen ska visa kommunens ambitionsnivå med den finansiella utvecklingen under den närmaste treårsperioden.

- Resultatnivån ska vara minst 2,5 % av skatter och statsbidrag
- Den totala skuldbördan, inklusive ansvarsförbindelsen, ska minska med minst 2 miljoner kronor årligen
- Reinvesteringar ska finansieras med egna medel
- Soliditeten ska inte sjunka sett ur ett femårsperspektiv

VERKSAMHETSMÅL

Verksamhetsmål fastställer vad som är viktigast att uppnå under den närmaste treårsperioden, för att på sikt nå övergripande mål och den fastställda visionen. Läs mer under respektive funktion/sektor.

KONKRETA MÅL

Konkreta mål anger vad som är viktigast att uppnå under det kommande året för att på sikt kunna nå verksamhetsmålen och den fastställda visionen. Detta mål ska vara mätbart.

Målen avrapporteras till kommunfullmäktige i delårsbokslutet samt i årsbokslutet. Läs mer under respektive funktion och sektor.

STYRNING

För att på ett tydligt sätt beskriva kommunfullmäktiges viljeinriktning ska målstyrning användas. Samtliga verksamhetsmål och konkreta mål har den karaktären att de olika sektorerna och staben kan arbeta inom sitt område för att uppnå dem.

Kommunstyrelsen ska, för att beskriva vad som ska göras, arbeta med mål som är **SMART**, det vill säga

Specifika, **M**ätbara, **A**ccepterade, **R**ealistiska och **T**idsatta. **SMART** innebär följande:

Specifikt
Målet ska vara konkret och tydligt. Fokusera på resultatet, inte på aktiviteter.

Mätbart
Det ska uttryckas på ett sådant sätt som medger mätning av målet. Hur mycket? Hur många?

Accepterat
Människor inom organisationen ska acceptera målet som sitt eget.

Realistiskt
Målet ska kunna nås och vara affärs- och strategi-anpassat.

Tidsatt
Man ska tala om när målet ska nås. Delmål kan vara bra för att se hur utvecklingen fortskrider.

Kommunfullmäktige fastställer:
Kommunens vision, övergripande mål, finansiella mål, verksamhetsmål och konkreta mål.

De olika sektorerna och staben fastställer:
På vilket sätt man inom och i samarbete mellan sektorerna och staben, ska arbeta med kommunstyrelsens verksamhetsmål och konkreta mål för att kunna nå ett förverkligande av de olika målen på lång och kort sikt.

Alltid gällande:
Utöver det som är formulerat som målstyrning gäller att de olika sektorerna och staben även ska bedrivas i enlighet med lagstiftning och gällande praxis.

VISION

Är en kortfattad beskrivning över önskvärt framtida tillstånd.

ÖVERGRIPANDE MÅL

Strategiska frågor, som övergripande beskriver hur visionen ska uppnås.

VERKSAMHETSMÅL & FINANSIELLA MÅL

Fastställer vad som är viktigast att uppnå under den närmaste treårsperioden, för att på sikt nå övergripande mål och den fastställda visionen.

KONKRETA MÅL

Anger vad som är viktigast att uppnå under det kommande året för att på sikt kunna nå verksamhetsmålen och den fastställda visionen. Detta mål ska vara mätbart.

Finansiell översikt

Resultatplanen för åren 2021–2023 har beräknats utifrån ett resultatmål på 2,5 % av skatter och statsbidrag. Grums kommun påverkas, precis som omvärlden, av den pågående coronapandemin. Vilka effekter detta kommer att få är högst osäkert ännu, främst gällande skatteintäkterna, då allt pekar på en djup lågkonjunktur.

SKATT 2021

22,50 kronor

Samma nivå som 2020

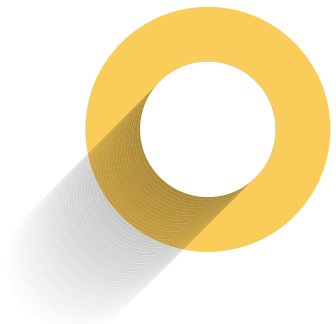

FÖRUTSÄTTNINGAR

Resultatplanen för åren 2021–2023, har beräknats utifrån ett **resultatmål på 2,5 %** av skatter och statsbidrag. Ramar år 2021, har räknats upp med motsvarande 1,47 %.

Av detta har verksamheterna fått 75 %, generellt för löne- och prisutveckling medan resterande 25 % har avsatts till politiska verksamhetsprioriteringar.

Löneökningar är budgeterade till 2,4 % från 1 april 2021 och hyresökningar till 2 %.

Skatter och statsbidrag baseras på ett befolkningstal på 9 040 invånare under hela planperioden 2021–2023. **Skattesatsen är beslutad till 22,50 kronor** vilket är samma nivå som 2020.

Nivå på skatter och statsbidrag utgår från Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 2020:20. Komplettering har gjorts för mellankommunal utjämning efter att regionen har övertagit länstrafiken och skatteväxling gjordes för detta.

Denna utjämning ger 380 tkr år 2021 och 250 tkr år 2022.

År 2023 är sista året med denna utjämning och kommer då att ske med 130 tkr.

Resultatbudget 2021 /plan 2022–2023

År, tkr	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Verksamheternas nettokostnad	-551 420	-563 316	-574 583	-587 574
Finans pensioner internt kalk ers	**20 135**	**24 000**	**24 000**	**23 000**
Verksamhetens nettokostnad före avskrivning och rörelsestörande poster	**-531 285**	**-539 316**	**-550 583**	**-564 574**
Avskrivningar	-18 500	-20 100	-20 900	-20 500
Verksamhetens nettokostnader	**-549 785**	**-559 416**	**-571 483**	**-585 074**
Skatteintäkter	417 663	419 198	430 455	442 995
Statsbidrag	149 082	159 402	160 652	162 057
Finansiella intäkter	5 000	5 000	5 000	5 000
Finansiella kostnader	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Årets resultat	**11 960**	**14 184**	**14 624**	**14 978**
Nettokostnadsandel	94	93	93	93
Resultatandel i % av skatt och stats-bidrag	2,1	2,5	2,5	2,5

Driftbudget 2021

Verksamhet, tkr	**Budget 2021**
Politisk verksamhet	3 118
Revision	528
Valnämnd	1 700
Gemensam överförmyndarnämnd	0
Utveckling och förvaltning	55 972
Socialtjänst	224 883
Barn och utbildning	230 193
Samhällsbyggnad	46 922
Summa	**563 316**

Investeringsbudget 2021 /plan 2022-2023

Benämning, tkr N=Nyinvestering R=Reinvestering	N/R	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Samhällsbyggnad				
Bad- och sporthall	R		11 400	3 700
Jättestenskolans kök	R	7 300		
skolor/förskolor utemiljö	R	250	250	500
Edsholms ÄBO frikyla i gemensamma lokaler	N	500		
energiinvesteringar	N	250	250	
beläggning	R	300	300	300
VA-sanering	R	1 500	3 500	3 500
uttagsrätter dricksvatten	N	500		
källsortering matavfall	N	2 000		
gatubelysning	R	100	100	100
gång- och cykelväg Grums-Vålberg projektering	N	750		
förprojektering Lindövägen	N	250		
städmaskiner	N	100	100	100
oförutsedda händelser sektor samhällsbyggnad	N	400	400	500
reservkraftsaggregat	N		500	
Edsholms äldreboende takbyte	R		1 000	1 500
Billerudhallen kylanläggning	R		8 000	
Grums IP utbyte av konstgräsplan	R			2 500
Summa samhällsbyggnad		**14 200**	**25 800**	**12 700**
Barn och utbildning				
markiser Jättestenskolan	N	250		
möbler två klassrum Jättestenskolan	N	80		
skolmöbler F-3	N	50		
förskola utemiljö, personalmöbler	N	200		
inventarier sektor barn och utbildning	N		500	500
Summa barn och utbildning		**580**	**500**	**500**
Socialtjänst				
taklyft Edsholm ÄBO	N	26		
vårdsängar SÄBO / Linden	N	204		
möbler hemtjänsten	N	40		
möbler Järpegatan ÄBO	N	25		
möbler planerare hemtjänsten	N	30		
möbler daglig verksamhet	N	40		
elcyklar	N	30		
Tieto moduler	N	105		
inventarier sektor socialtjänst	N		500	500
Summa socialtjänst		**500**	**500**	**500**
Summa investeringar		**15 280**	26 800	13 700

Politisk verksamhet

Kommunchef, Annika Lomarker

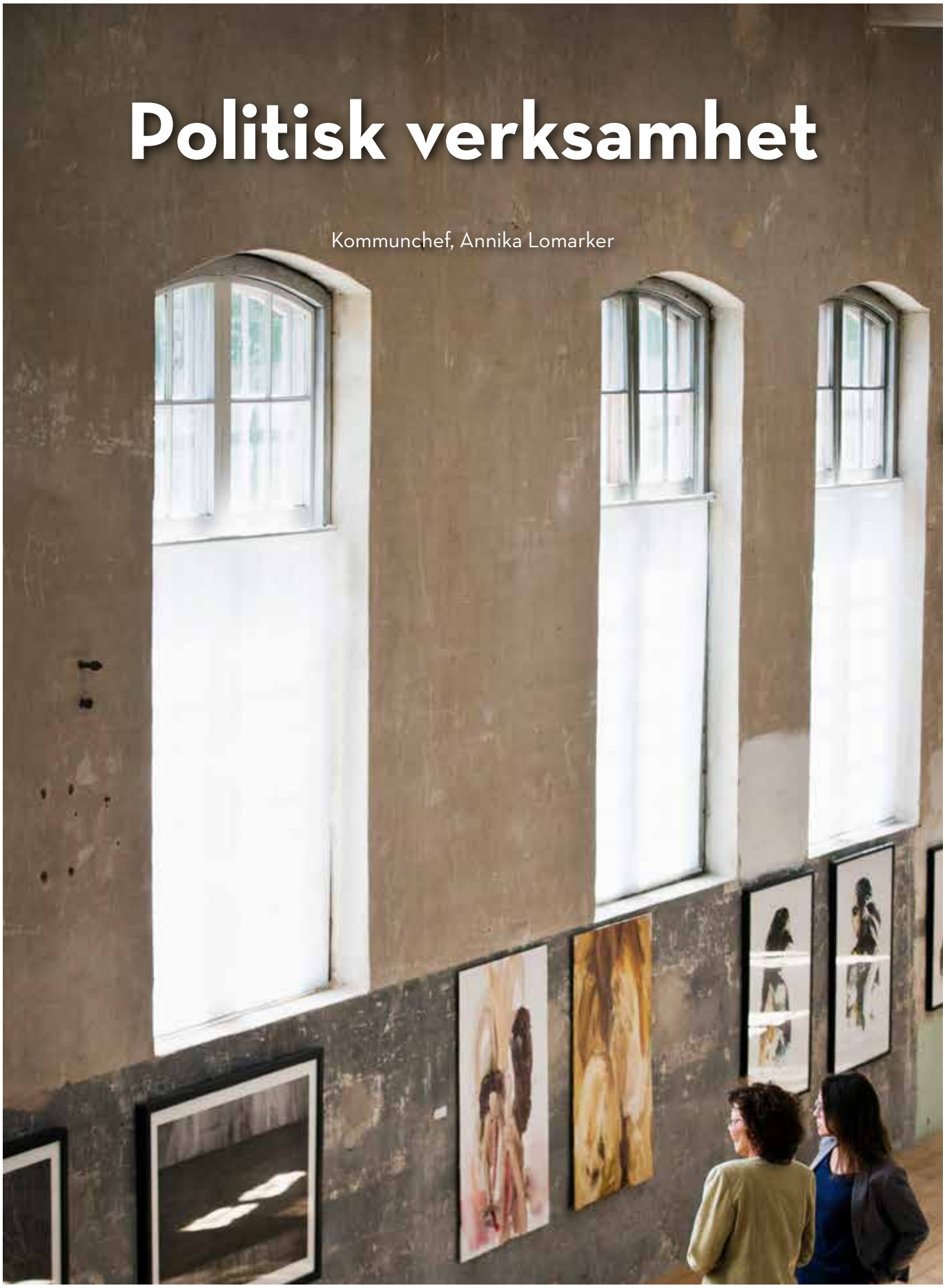

Verksamhetsbeskrivning

Den politiska verksamheten omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelse, jävsnämnd samt de tre utskotten utbildnings- och omsorgsutskottet, samhällsbyggnadsutskottet och planeringsutskottet. Utskotten har i uppdrag att besluta i frågor som delegerats dem samt förbereda ärenden till kommunstyrelsen. Inom området ligger även valnämnden och revisionen.

Grums kommun ingår i en gemensam överförmyndarverksamhet tillsammans med Forshaga, Hagfors, Kil och Munkfors kommuner. Verksamheten bedrivs i en gemensam nämnd med säte och kontor i Forshaga. Kostnaden för kontoret delas mellan kommunerna på så sätt att 50 % av kostnaden fördelas utifrån folkmängd och 50 % utifrån antal ärenden. Till detta tillkommer ersättning som betalas till de uppdragstagare som arbetar i Grums kommun.

Kommunen ingår också i Värmlands drift- och servicenämnd, Hjälpmedelsnämnden, Krisledningsnämnden för Karlstadsregionen, Karlstadsregionens Räddningstjänstförbund, och Karlstad-Grums Vattenförbund.

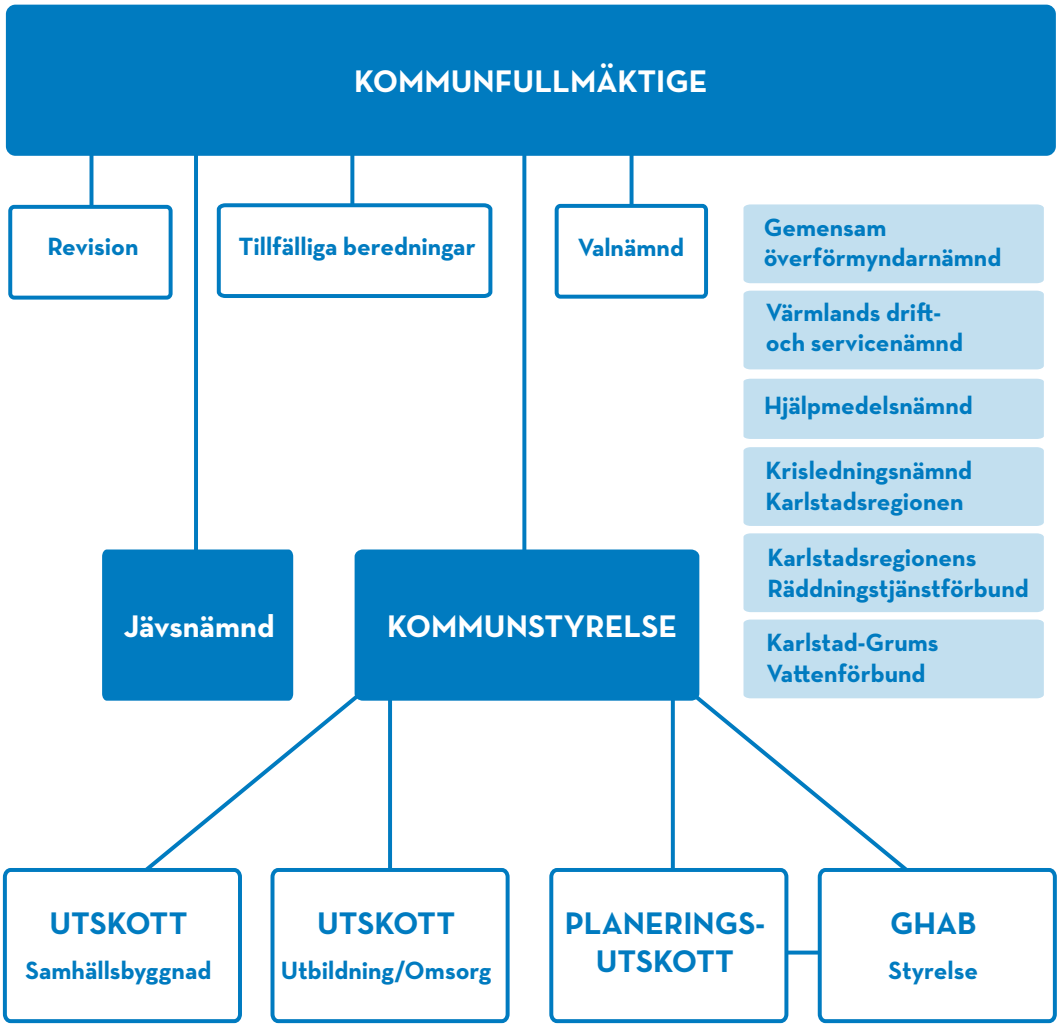

Omvärldsanalys och framtidsspaning

UTMANINGAR

Den politiska verksamheten påverkas, precis som övriga områden inom kommunen, av politiska beslut på nationell och regional nivå.

Lagstiftningen är dessutom alltid överordnad politiska viljeinriktningar.

MÖJLIGHETER

Den politiska verksamheten ingår redan idag i olika samverkansformer inom kommunen samt mellan kommuner och regionen.

Teknikutvecklingen gör det möjligt till nya samarbetsformer med digitala handlingar och mötesformer.

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

Ramarna för 2021 innehåller ingen kompensation för löne- och prisökningar. Politiskt beslut är därför att inga arvodeshöjningar sker under året och dessutom tar man bort mötesfika.

Budgeten för överförmyndarnämnden fick ett tillskott under 2020; den skulle anpassas efter den kostnadsbild som gällde för verksamheten då budgeten inte hade justerats för detta på flera år. Ytterligare tillskott har krävts 2021 för att täcka upp för ett ökat antal ärenden inom överförmyndar-verksamheten.

RESURSFÖRDELNING

Kommunens löpande kostnader som till exempel löner, lokaler och material, fördelas i en driftbudget.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2021
Politisk verksamhet	3 538	3 151	3 118	3 118	-
Revision	542	528	528	528	-
Valnämnd	135	-	-	-	-
Gemensam överförmyndarnämnd	1 552	1 509	1 700	1 700	-
Summa	**5 767**	**5 188**	**5 346**	**5 346**	**-**

Förvaltningsorganisation

Kommunchef, Annika Lomarker

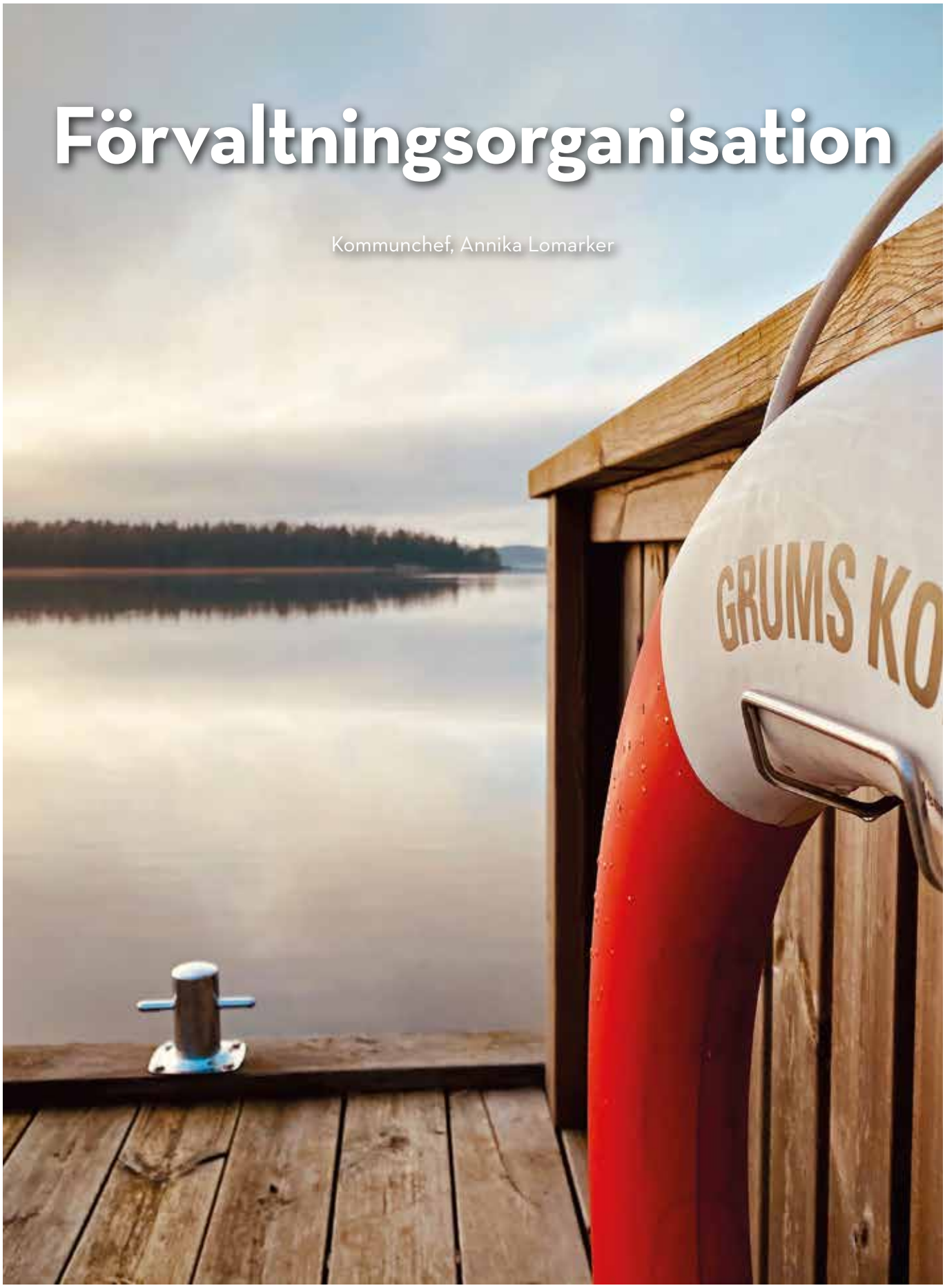

Förvaltningsorganisation

I Grums kommun finns en förvaltning. Förvaltningen hanterar alla kommunens verksamheter och leds av kommunchefen. Förvaltningen utför det som politikerna i kommunstyrelsen beslutar om.

De tjänstemän som arbetar inom förvaltningen ger politikerna beslutsunderlag utifrån lagstiftningen och sin yrkeskunskap.

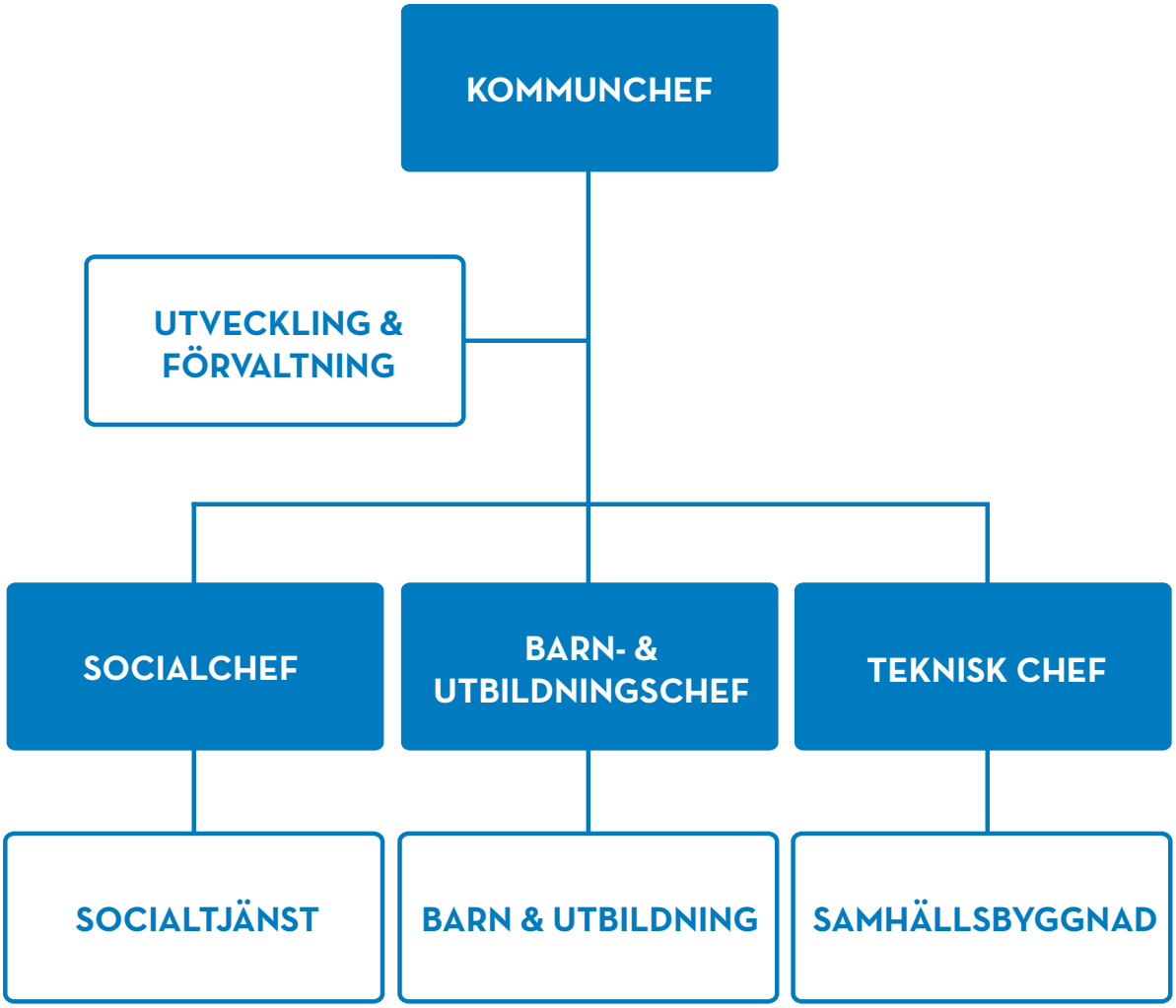

Utveckling & förvaltning

Kommunchef, Annika Lomarker

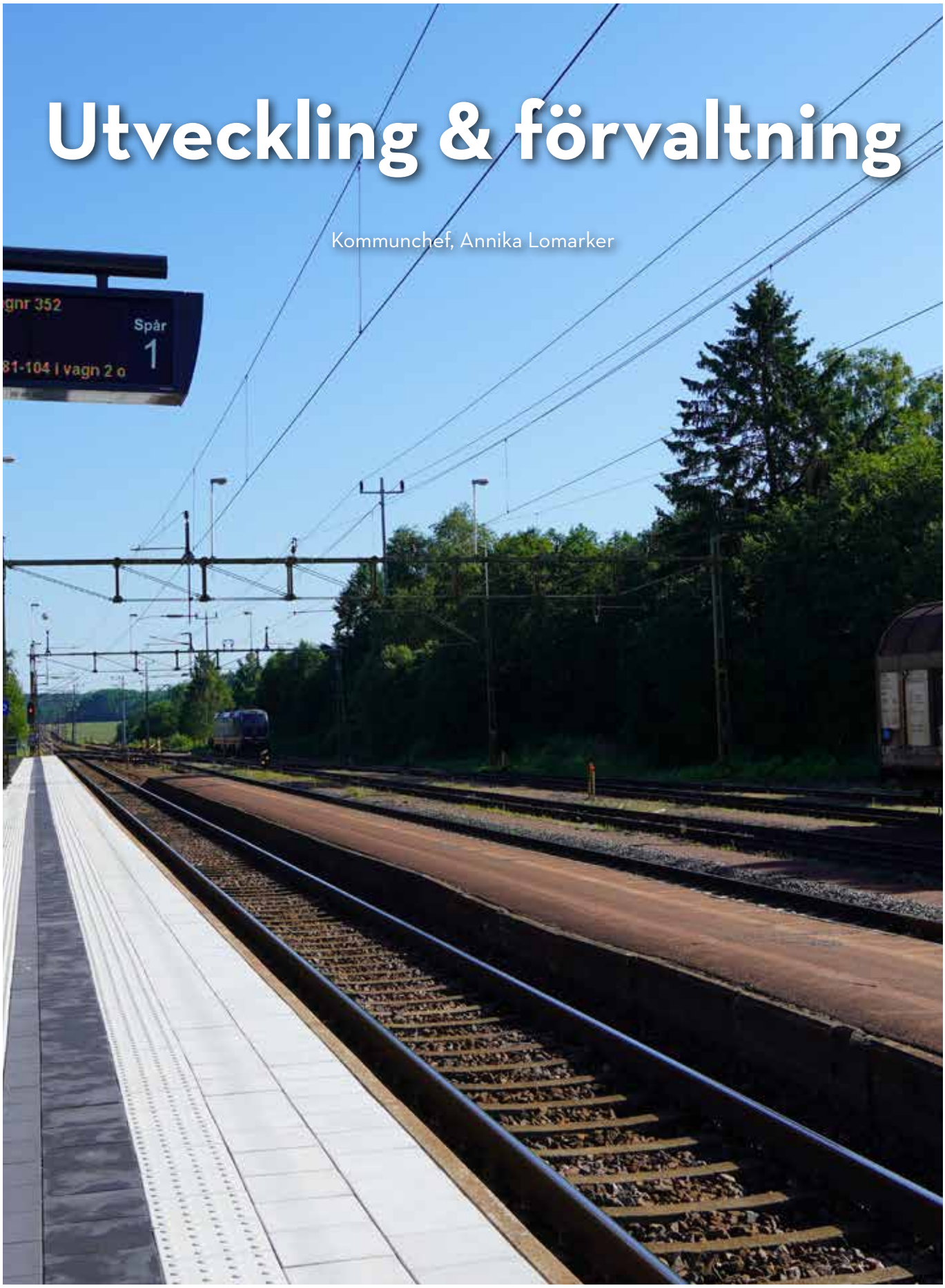

Verksamhetsbeskrivning

Utveckling och förvaltning består av de funktioner som stöttar den politiska organisationen, kommunchef och verksamheterna så att de ska kunna ägna tiden åt sina uppdrag och verksamheter. Det handlar om stödfunktioner för ekonomi, personal, IT, kommunikation, utveckling och planering med mera.

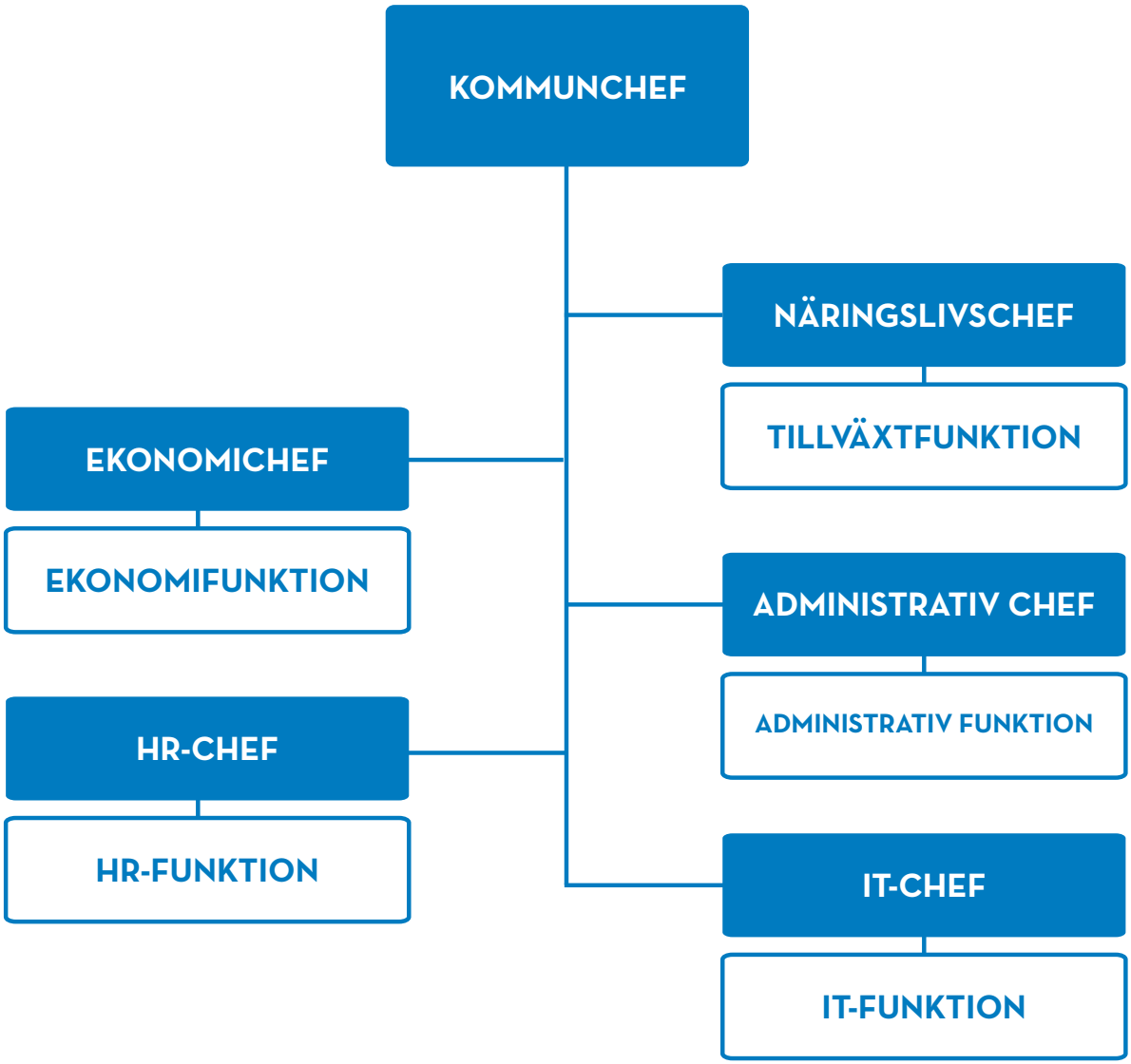

EKONOMIFUNKTION

Ekonomifunktionen ansvarar för den övergripande ekonomihanteringen med redovisning, bokslut och budget. Avdelningen fungerar även som stöd till verksamheterna i ekonomiska frågor.

HR-FUNKTION

HR-funktionen ansvarar för löneadministration, pensions- och försäkringsfrågor. Den fungerar även som ett stöd för den övriga organisationen i bland annat personal- och arbetsmiljöfrågor, rekrytering, kompetensutveckling samt lag- och avtalstolkning.

TILLVÄXTFUNKTION

Tillväxtfunktionen ansvarar för näringsliv, turism, kommunens kontaktcenter och växel samt samhällsplanering- och GIS-verksamhet (geografiskt informationssystem). Plan och GIS ansvarar bland annat för detaljplaner, kommunens primärkarta, interaktiva kartor och kommunens översiktsplan. Tillväxtfunktionen arbetar för att bidra till utveckling av Grums kommun.

ADMINISTRATIV FUNKTION

Den administrativa funktionen är en central funktion i kommunen och innefattar kommunens dokument- och ärendehantering, extern och intern kommunikation samt miljö- och byggärenden. Funktionen arbetar mellan politik, förvaltning och allmänhet.

IT-FUNKTION

IT-funktionen ansvarar för service och utveckling av gemensamma datanätverk, intern och extern data/telekommunikation, kommungemensamma program och fast/mobil telefoni inklusive telefonväxel.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Utveckling och förvaltnings olika funktioner påverkas av vad som händer runt om i Värmland, Sverige och världen. Därför är det viktigt att aktivt arbeta med omvärldsspaning på både lokal, regional och nationell nivå.

UTMANINGAR

Den **administrativa funktionen** har många nya medarbetare och arbetar intensivt med att förbättra rutiner och arbetssätt.

Vidare har krav på service från medborgare och andra ökat. Allmänhetens förväntningar på att få snabba besked och aktuell information ställer höga krav.

IT-funktionen håller på med stora uppgraderingar inom både hårdvara och mjukvara. Det kommer att generera ett stort behov av information och utbildningar för att kunna ta tills sig nya och förändrade arbetssätt som uppgraderingarna ger möjlighet till.

Dessa aktiviteter kommer att ta mycket av IT-funktionens resurser i anspråk och påverka utvecklingstakten inom resten av kommunen

Utmaningarna inom **HR-funktionen** rör främst den höga sjukfrånvaron och kompetensförsörjningen.

Tillväxtfunktionen får kontinuerligt förfrågningar gällande mark för handel och industri. Kommunen äger mark vid Nyängen som inte är exploaterad men där finns inget utbyggt vatten- och avloppsnät vilket då kräver en stor investering.

Attraktiviteten i Grums kommuns har ökat; fler söker möjlighet att bygga i Grums kommun.

I dagsläget är det begränsat med villatomter då kommunen endast har någon enstaka tomt. Tillväxtfunktionen får regelbundet förfrågan om vilka tomter som finns tillgängliga. En stor utmaning för kommunen är att få fram villatomter med ett attraktivt läge.

Ekonomifunktionens kompetens behövs än mer under tuffa tider, då beräkningar och analyser krävs i större utsträckning. Förmåga att planera och prioritera blir därför viktig.

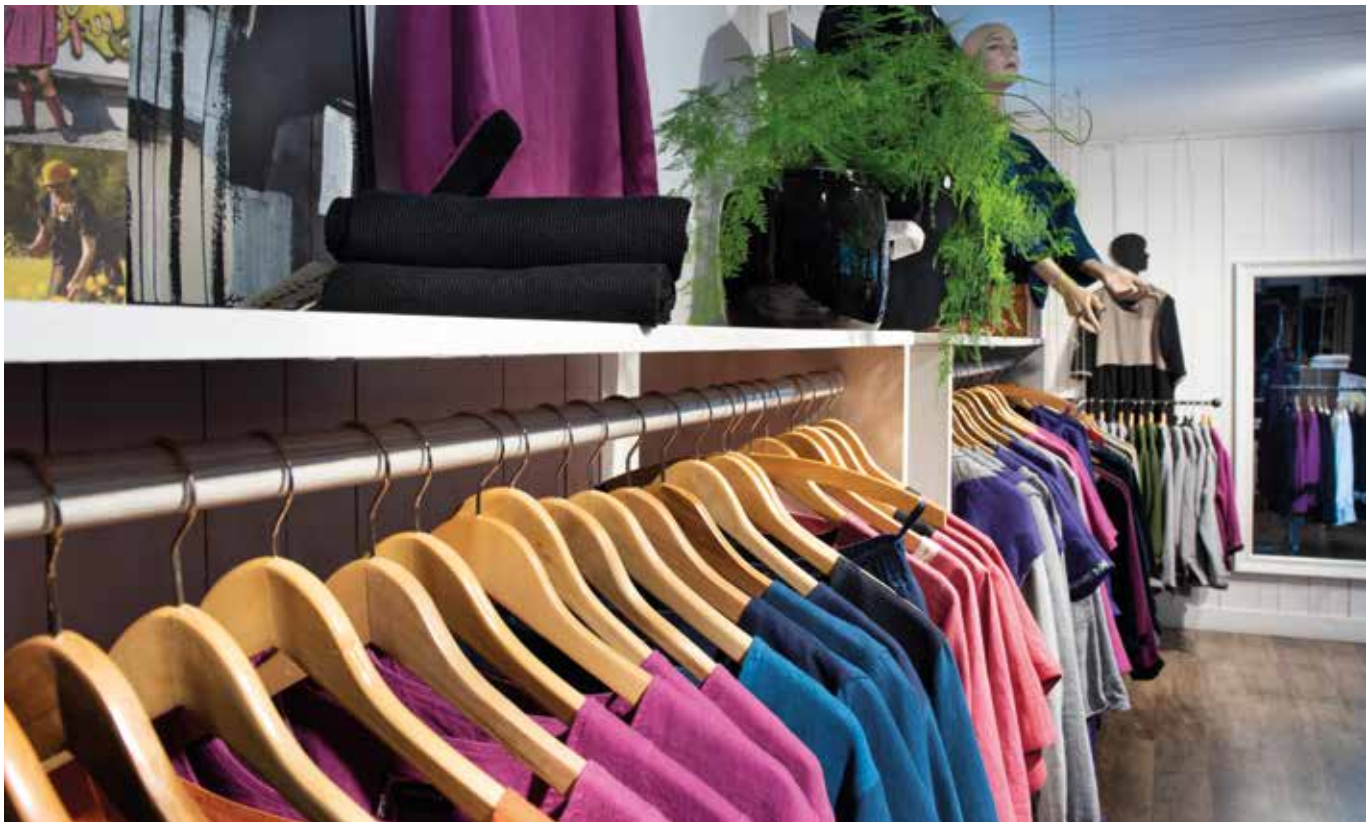

MÖJLIGHETER

MÖJLIGHETER

Det nya dokument- och ärendehanteringssystemet som införts 2020, kommer på sikt att underlätta arbetet inom den **administrativa funktionen.**

Med de förändringar av IT-miljön som **IT-funktionens** uppgraderingarna medför, kommer det att öppna upp för nya funktioner och arbetssätt, exempelvis större möjligheter att kunna arbeta på distans samt att samverka med andra kommuner.

HR-funktionens arbete med att förbättra arbetsmiljörutinerna, borde på sikt leda till en lägre sjukfrånvaro och samtidigt öka möjligheterna att behålla och attrahera personal. Tillkomsten av ett nytt introduktionsprogram under 2020, förväntas också leda till positiva effekter. En väl genomförd introduktion påverkar hur medarbetaren kommer att trivas och hur snabbt man kommer in i sitt arbete.

Tillväxtfunktionen arbetar aktivt med det goda värdskapet och ser detta som en viktig möjlighet för att Grums kommun ska vara en attraktiv kommun att bo i, driva företag i och att besöka. Det har aldrig funnits så många företag i Grums kommun som det finns nu. Det kommer att arbetas aktivt med dessa företag och med företagsklimatet. Ambitionen är stå för ett gott värdskap, att företag trivs och upplever att det är enkelt att ta kontakt med Grums kommun.

Ekonomifunktionens arbete med ökad digitalisering ger större möjligheter till en mer kostnadseffektiv hantering.

Mål för utveckling och förvaltning

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022 Fastställer vad som är viktigast att uppnå under den närmaste treårsperioden, för att på sikt nå övergripande mål och visionen.	KONKRETA MÅL 2021 Mätbara mål som anger vad som är viktigast att uppnå under det kommande året för att på sikt kunna nå verksamhetsmålen och visionen.
En attraktiv arbetsgivare	**Utöka personalförmånerna** • personalförmånerna utökas med bruttolöneavdrag för årskort vid kollektivtrafik
	Stärkt stöd för våra ledare • internutbildning för chefer
	Stärkt stöd till ledare och medarbetare • utvecklat/omstrukturerat intranät som ett stöd i arbetet
Hög tillgänglighet	**Tillgängligheten ska ökas för våra medborgare** • svarsstatistik över tillgängligheten via telefon arbetas fram • kommunstyrelsens diarium sökbart på webben • fler e-tjänster genom Abou-plattformen
Stärka varumärket	**Medborgardialogen ska ökas** • medborgardialog genomförs vid tre tillfällen för översiktsplanen
	Företagardialogen ska ökas • Samlade insatser görs tre gånger under året då tillväxtfunktionen på ett enkelt sätt möter företagare i deras vardag för att stämma av aktuella frågor
	Stärka kommunens profil • Mallar arbetas fram för kommunala dokument samt för extern och intern kommunikation

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

En snäv budgetram har inneburit en rad besparingar. En av dem är på nära en miljon kronor i besparing av tjänster inom utveckling och förvaltning. Arbetsuppgifter kommer därmed att omfördelas eller i vissa fall upphöra helt. Arbetet med strategiska miljöfrågor kommer att behöva minskas kraftigt. En viss påverkan på arbetet med hemsidan kan också bli effekten av neddragningarna.

Inom IT-funktionen till exempel kommer inte utrymme finnas för någon utveckling under 2021 då dessa medel lagts som en besparing.

Den fackliga verksamheten fick beviljat en viss utökning då kostnaden för detta har ökat de senaste åren och tid för facklig ledighet regleras i lag och kan inte nekas av arbetsgivaren.

RESURSFÖRDELNING

Kommunens löpande kostnader som till exempel löner, lokaler och material fördelas i en driftbudget.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2021
Kommunövergripande	10 073	10 479	17 797	18 394	597
Ekonomifunktion	5 012	5 445	4 382	4 979	597
HR-funktion	7 677	7 653	6 971	7 023	52
Administrativ funktion	13 815	14 589	15 232	16 783	1 551
IT-funktion	6 995	7 941	6 822	6 887	65
Tillväxtfunktion	4 176	5 788	4 768	4 858	90
Summa	**47 748**	**51 895**	**55 972**	**58 924**	**2 952**

NYCKELTAL

Nyckeltal	Prognos 2020	Budget 2021
Sjukfrånvaro i kommunen (%)	7,00	6,80
Antal pensionsavgångar	24	10
Ambassadörsindex (NPS-score)	7	-10
Antal företagsbesök	60	60
Antal livsmedelsinspektioner	59	59
Antal planerade tillsynstillfällen enligt miljöbalken	28	28
Antal ansökningar om bygglov och förhandsbesked	70	70

Socialtjänst

Socialchef, Lotta Österlund Jansson

Verksamhetsbeskrivning

Socialtjänstsektorn är indelad i olika områden. Till sektorn hör även medicinskt ansvarig sjuksköterska, socialt ansvarig samordnare/ IT-strateg och avgiftshandläggare.

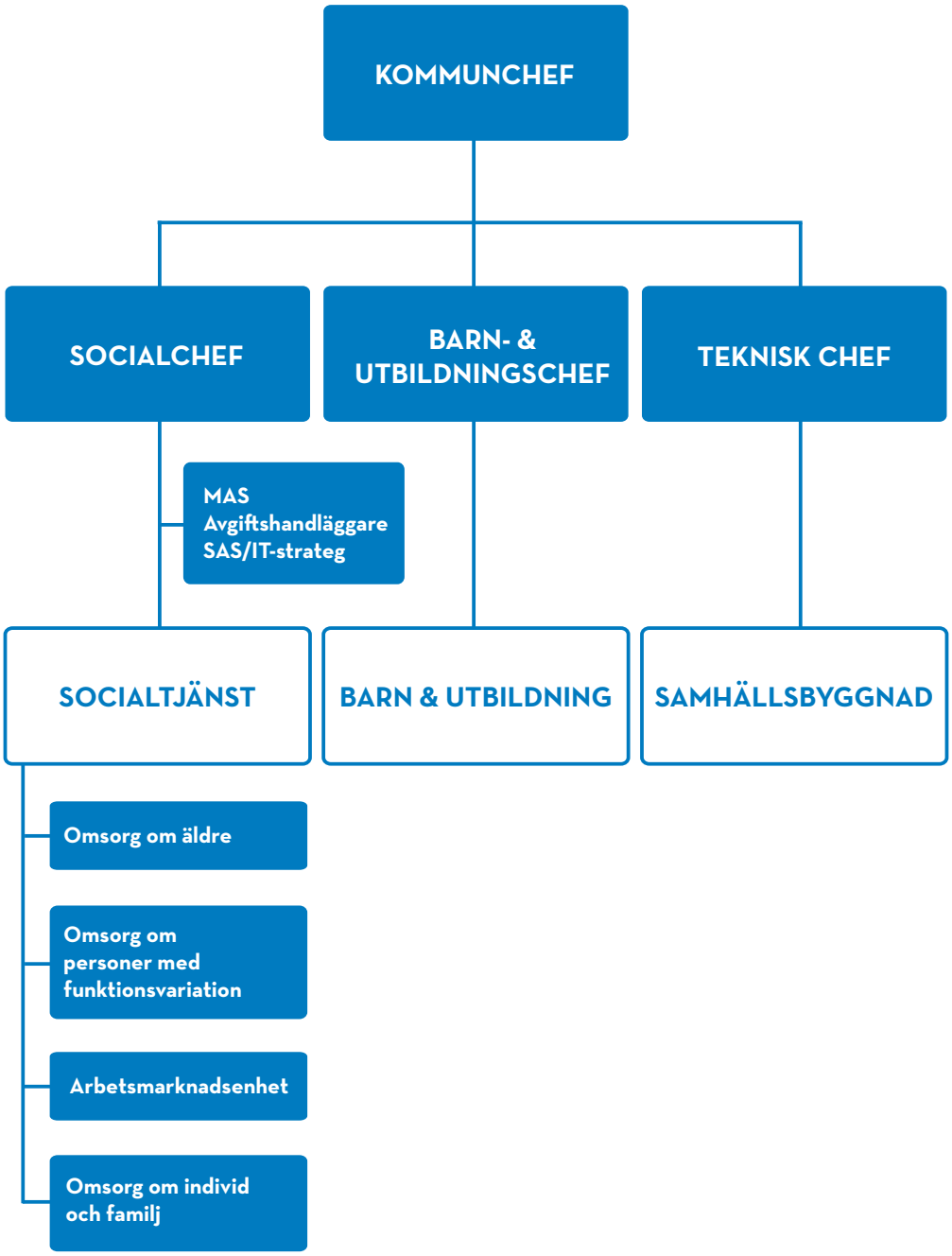

I kommunen finns det

100

särskilda boendeplatser för äldre

OMSORG OM ÄLDRE

Kommunen har **100 särskilda boendeplatser för äldre**, fördelat på fyra enheter. Enheterna är Edsholms äldrebostäder, Järpegatans äldrebostäder, Karlbergs äldrebostäder och Segmons äldrebostäder. 49 lägenheter av dessa är avsedda för personer med demenssjukdom. **Korttidsenheten Linden** har tolv korttidsplatser.

Hemtjänsten består av de fyra enheterna Segmon, Orrby, Karlberg och Värmskog. Hemtjänstpersonal arbetar dagtid. Nattetid finns det en nattpatrull tillgänglig med hela kommunen som arbetsfält.

Till hemtjänsten hör även **servicegruppen,** som arbetar dagtid måndag till fredag och utför inköp, städ och tvätt. De ansvarar även för att installera och avinstallera trygghetslarm, tillsynskameror och phonirolås (nyckelfri hemtjänst) hos våra kunder.

Kommunsjuksköterskorna är i tjänst dygnet runt och ansvarar för sjukvård i hemmet till personer, sju år och äldre, och till personer som bor i särskild bostad.

Kommunrehab består av arbetsterapeuter, sjukgymnaster och hjälpmedelsassistent. De har ansvar för rehabilitering i ordinärt boende, på särskilt boende, korttidsboende, bostad med särskild service enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och olika träningsgrupper på kommunrehab. De ansvarar även för hjälpmedelshantering och bostadsanpassning.

3

bostäder med särskild service, finns i kommunen

OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSVARIATION

I kommunen finns **tre bostäder med särskild service**: Åsgatan, Åshammar och Floravägen med olika inriktning. Åsgatans servicebostad bedrivs i två grupper i två hus. I ett av husen arbetar personalen också med externt boendestöd.

Daglig verksamhet, enligt LSS, är belägen på Sveagatan 61 och sysselsätter personer med varierande funktionsnedsättning. I verksamheten utförs bland annat arbeten åt olika företag i länet.

Personlig assistans, enligt LSS, omfattar personer som har en bestående fysisk eller psykisk funktionsnedsättning.

För vuxna med psykisk funktionsvariation finns **boendestöd** (särskilt anpassad form av hjälp i hemmet), sysselsättning, hälso- och sjukvård via kommunen. Vi erbjuder även ett antal lägenheter där kunderna får boendestöd dag- och kvällstid.

ARBETSMARKNADSENHETEN

Arbetsmarknadsenheten erbjuder olika typer av insatser som syftar till att främja individers väg mot arbete eller studier. Samverkar med både externa och interna aktörer.

OMSORG OM INDIVID OCH FAMILJ

Omsorg om individ och familj omfattar **all myndighetsutövning** inom SoL (socialtjänstlagen), LVU (lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga), LVM (lagen om vård av missbrukare), LSS, biståndsbedömning, ekonomiskt bistånd, vuxen- och barnavård.

Därtill erbjuds **förebyggande insatser, familjebehandling, fältverksamhet, gruppverksamhet** och **personligt stöd.**

Inom individ- och familjeomsorgen ingår även **flyktingmottagande.**

Familjecentralen bedriver en verksamhet som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande samt riktar sig mot föräldrar och barn. Det är en mötesplats där kommunens invånare knyter kontakter, hämtar kunskap och får råd och stöd i föräldrarollen.

Här finns ungdomsmottagning, barnmorskemottagning, barnhälsovård (Region Värmland), **förebyggande socialtjänst** (Grums kommun) och öppen förskola (Grums kommun) samlat på ett och samma ställe.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Socialtjänstens olika verksamheter påverkas framöver av coronapandemin.

OMSORG OM ÄLDRE

Den rådande situationen med en spridning av covid-19 påverkar hela samhället, men främst äldreomsorgen. Äldreomsorgen står inför stora framtida utmaningar med anledning av den kris vi under 2020 upplever. Det finns risk för en omfattande personalbrist på kort och lång sikt.

Digitaliseringen ger möjligheter till att utveckla och effektivisera och bidrar till människors självständighet, delaktighet och inflytande.

OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSVARIATION

Vi ser ett ökat behov av insatser inom omsorgen om personer med funktionsvariation. Det kan i framtiden innebära att kommunen måste utöka antalet platser, då vi redan 2020 har kö.

ARBETSMARKNADSENHETEN

Arbetsmarknadsenheten kommer med stor sannolikhet att påverkas av covid-19. Kommunen ser redan nu en avmattning på arbetsmarknaden. Det innebär att det kommer bli en större utmaning och belastning under en längre tid framöver.

OMSORG OM INDIVID OCH FAMILJ

Inom omsorgen om individ och familj ser vi att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar som en följd av covid-19. Kommunen befarar även att konsekvensen av den ekonomiska utsattheten leder till ökning av psykisk ohälsa och social utsatthet.

UTMANINGAR

Demografi – kommunens invånare blir allt äldre. Detta påverkar såväl hemtjänst som särskilda bostäder och hemsjukvård.

Politiska beslut - påverkar, både nationellt, regionalt och lokalt.

Kompetensförsörjningen – det är svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper.

Tillit – minskar bland yngre.

Integrationsfrågor – om integrationen fungerar dåligt blir det stora kostnader för kommun och individer.

Konsekvenserna av coronapandemin.

MÖJLIGHETER

Utveckling av arbetsmiljö – översyn av arbetsfördelning mellan olika arbetsgrupper.

Ny teknik – effektiviserar verksamheter och möjliggör goda levnadsvillkor för kunder.

Hög tillit – ger ett mer rättvist samhälle och kostnaden minskar.

Integration – en fungerande arbetsmarknadsenhet möjliggör så individer kommer ut i både sysselsättning, studier och arbete.

Samverkan mellan kommunens interna sektorer.

Mål för socialtjänsten

På följande sidor hittar du verksamhetsmål och konkreta mål för omsorg om äldre, omsorg om personer med funktionsvariation, arbetsmarknadsenheten och omsorg om individ och familj.

OMSORG OM ÄLDRE

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
En trygg och tillgänglig äldreomsorg	**Hemtjänst** **Varje kund i hemtjänsten ska i genomsnitt möta max 14 personer under en 14-dagarsperiod** • Kvartalsvis mäts kontinuiteten hos kunden **Öka kunders trygghet och tillgänglighet** • Kommande värdegrundsarbete tar sin utgångspunkt i kundens trygghet och tillgänglighet. Löpande avstämning enligt plan.
	Särskilt boende **Arbeta aktivt med kommunens värdegrund** • Löpande avstämning enligt plan **Öka kompetensen** • Ta emot elever som studerar till undersköterska • Samverka med grundskolan om praktik
	Hemsjukvården/Kommunrehab **Varje kund som har beslut enligt HSL (hälso- och sjukvårdslagen) har en hälsoplan** • Följa upp så varje kund har en plan **Digital ansökan till hemsjukvård** • Resurser skapas så det är möjligt

OMSORG OM ÄLDRE

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Möjlighet till en aktiv och meningsfull tillvaro för kunden	**Hemtjänst** **Möjliggöra aktiviteter som tillgodoser kundens behov och önskemål** • Utifrån biståndsbeslut planera aktiviteter tillsammans med kunden **Säkerställa att kunden erbjuds en meningsfull tillvaro** • Arbeta med genomförandeplaner och kontaktmannaskap
	Särskild boende **Öka välbefinnandet vid måltider** • Utbildning i bra måltider för personal inom äldreomsorgen **Se möjligheter till nya aktiviteter** • De aktiviteter som erbjuds idag utvärderas
	Hemsjukvård/Kommunrehab **Avlasta hemtjänsten och minska sökande till särskilt boende. Bevara det friska så långt det går** • Se över öppettiderna för dagverksamheten Violen för att aktivera äldre med demens **Bevara kroppsfunktionen hos äldre** • Arbeta med balansgruppen för kund

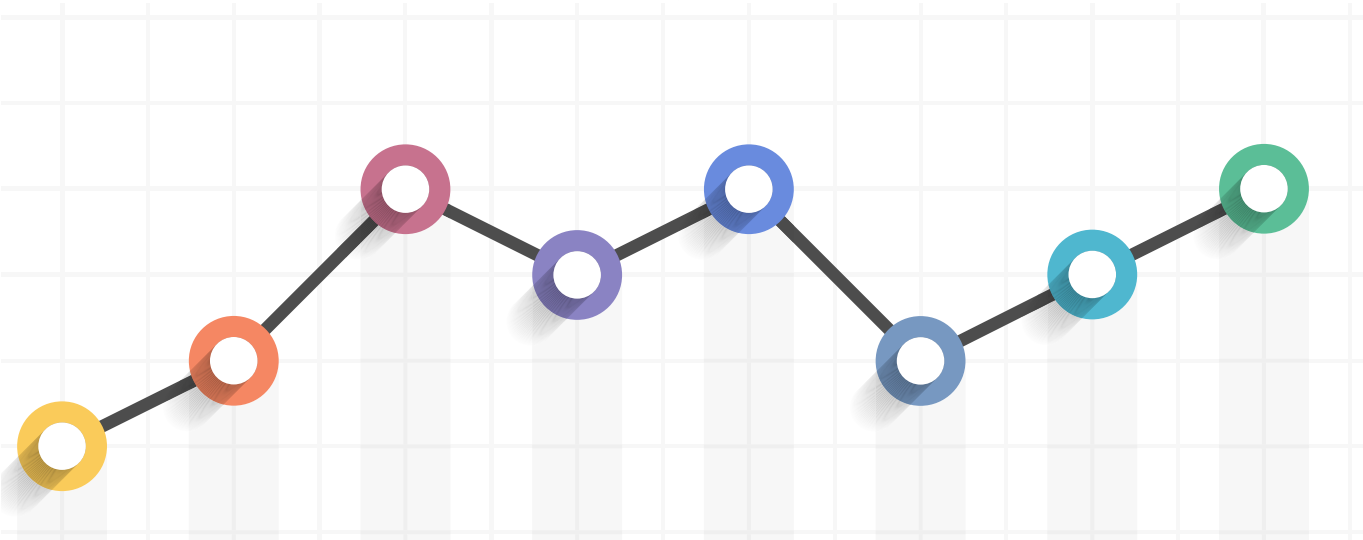

OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSVARIATION

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Öka tillgängligheten och delaktigheten oavsett funktionsvariation	**Alla kunder ska ha en aktuell genomförandeplan** • Målet uppnås genom gemensam kartläggning och analyser
	Det ska vara möjligt att besöka kommunhusets olika professioner oavsett funktionsvariation • Tillgänglighetsplanen ska uppdateras
Fler fritidsaktiviteter	**Erbjuda fler aktiviteter till kunder på kommunens grupp- och servicebostäder** • Grupp- och servicebostäder skapar fler verksamhets- och individanpassade aktiviteter såsom sång- och musikstund på respektive boende. Åtgärden underlättar för multisjuka kunder som har problem att förflytta sig
	Anordna och erbjuda aktiviteter för kunder med personlig assistans inom kommunen • Aktiviteter erbjuds såsom sång- och musikstund i någon av kommunens lokaler
	Samarbetet med FuB (För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning) utökas för att kunder i Grums kommun ska kunna ta del av länstäckande aktiviteter • Jämförelser med 2019–2020, hur många som har tagit del av de länstäckande aktiviteterna

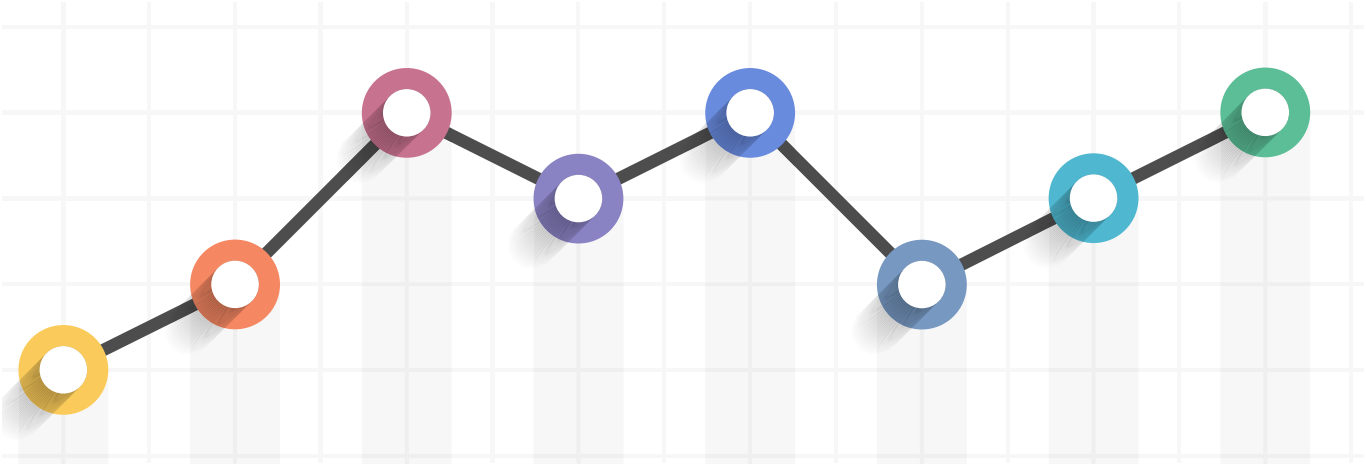

ARBETSMARKNADSENHETEN

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Bredda verksamheten för att få fler i sysselsättning	**Arbetet systematiseras mot privata aktörer där personer i utanförskap får tillträde till andra arenor** • Under året mäts hur många personer som tillträde till andra arenor, såsom privata aktörer
	Fler platser skapas inom kommunen för arbetsträning • Hur många fler platser som skapats för arbetsträning jämfört med 2019-2020 ska mätas
Skapa förutsättningar för människor att bli självförsörjande	**En tydlig struktur och tydligt arbetssätt tas fram för att växla försörjningsstöd tillsammans med omsorg om individ och familj (IFO)** • En rutin tas fram som klargör ansvar. Hur många som växlat försörjningsstöd redovisas
	Kötiden från det att remiss inkommer till arbetsmarknadsenheten (AME) till en första samordnad individuell plan (SAMSIP) är max tre månader • Kötiden mäts

OMSORG OM INDIVID OCH FAMILJ

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Verka för kostnadseffektiva hemmaplanslösningar	**Arbeta förebyggande och hitta effektiva insatser i hemmiljö** • Resurser omfördelas inom befintlig ram. Avstämningar under året så antal placeringar och dess kostnader vid årets slut hamnar inom budgetram
Arbeta förebyggande mot social utslagning	**Föräldrautbildning för nyblivna föräldrar** • Nyblivna föräldrar erbjuds föräldrautbildning i samband med att barnet skrivs in på barnavårdscentralen (BVC)
	Öka självförtroende och självkänsla hos den enskilde för att minska social utslagning • Samverka med arbetsmarknadsenheten för att öka tillgången till praktikplatser och sysselsättning som leder till egen försörjning

Resursfördelning

Sektorns områden består till stor del av lagstyrda verksamheter, vilka kommunen inte kan påverka.

KONSEKVENSBESKRIVNING

Socialtjänsten lade inför budgetberedningen upp vissa yrkanden om kostnadsökningar som tidigare lett till underskott inom sektorn. Tack vare att besparingsförslagen täckte kostnadsökningarna beloppsmässigt gick mestadels av dessa yrkanden igenom.

Statsbidraget för stärkt bemanning inom barn-och ungdomsvård tas bort inför 2021, en minskning på drygt 1,6 mkr vilket motsvarar tre socialsekreterare. Att minska bemanningen är inte realistiskt eftersom ärendemängden ökat. Ska barnavården följa en rättssäker handläggning krävs att dessa tjänster kvarstår inom verksamheten. Medel för dessa tre tjänster har beviljats för budgetåret 2021. I samband med budgetberedningen i oktober fördelades ytterligare medel för två tjänster. Total ökad budgetram 2021 för personalkostnader inom individ och familj är 2 635 tkr.

Ett yrkande gick igenom till viss del, en ökning av daglig verksamhets personalstyrka på 100 % tjänst istället för önskvärt 200 %. Behoven är så stora så 200 % tjänst var ett sätt att komma upp till den basnivå vi behöver för att kunna bedriva en verksamhet med god kvalitet för de som vi har inskrivna i dagsläget. Sen har vi än större behov för att bedriva verksamhetsutveckling. Konsekvensen blir också att vi kan riskera viten under året om vi inte klarar att ta emot alla nya kunder som får beslut.

Inom omsorg om äldre minskas anslaget för aktivitetstiden i budget, inom särskild bostad. Den är i nuläget cirka 355 %. Minskningen innebär att den nya aktivitetstiden kommer att motsvara 178 %. Dock får kommunen ett statsbidrag för äldreomsorgen 2021, som gör att aktivitetstiden kvarstår på 355 % även under nästa år.

En annan besparing inom omsorgen om äldre är att avveckla mottagningsteamet, ett team bestående av fyra undersköterskor. Belastningen på biståndsenheten och hemtjänsten kommer att öka. Fler kunder kommer att komma till Linden för rehabilitering inför hemgång. Det försvårar även rehabiliteringen i hemmet. Ett nytt arbetssätt måste arbetas fram för trygg och säker hemgång från sjukhus. Det är dock positivt att få in undersköterskorna i andra grupper. Mottagningssköterskan från mottagningsteamet kommer att finnas kvar.

Inom omsorgen om personer med funktionsvariation är en av besparingarna att avveckla fritidsverksamheten inom LSS, som är en del av det lagstadgade uppdraget att vi ska erbjuda kultur och fritid inom ramen för LSS §9 (grupp-och serviceboende). I Grums har vi tidigare valt att, istället för att varje verksamhet arrangerar sina egna aktiviteter för kunderna, tagit del av bemanningen (tjänstgöringsgrad)

från varje verksamhet och slagit samman den till en gemensam verksamhet. LSS fritiden består av en 75 % tjänst som strukturerat erbjuder 2-3 aktiviteter i veckan till alla som har LSS-beslut i Grums kommun. Konsekvensen är en minskning av kundernas fritidsaktiviteter och att respektive verksamhet arrangerar sina egna aktiviteter.

Varje år har anslaget för Jobbstart, två miljoner, använts till att få ut cirka 20 personer i BEA-anställning i kommunen (bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser). Nu när kommunen börjat växla försörjningsstöd samt att extratjänster återinförts så torde behovet av detta anslag minska. Därför har socialtjänsten bedömt en minskning med en miljon kronor. Konsekvensen är att kommunen inte kommer att kunna hjälpa lika många personer till ordinärt arbete.

I budgetförslaget togs möjligheten till feriepraktik bort, under vårens budgetarbete. Dock tillfördes medel under höstens budgetberedning så att en årskull ska kunna fortsätta ha möjlighet till feriepraktik även 2021.

RESURSFÖRDELNING

Kommunens löpande kostnader som till exempel löner, lokaler och material fördelas i en driftbudget.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2021
Socialtjänst övergripande	3 843	13 392	23 977	23 977	-
Omsorg om äldre	118 135	113 746	106 519	127 622	21 103
Omsorg om personer med funktionsvariation	48 212	47 155	45 070	73 932	28 862
Omsorg om individ och familj	57 088	46 734	49 317	51 098	1 781
Summa	**227 278**	**221 027**	**224 883**	**276 629**	**51 746**

NYCKELTAL

Socialtjänst	Prognos 2020	Budget 2021
Antal hemtjänsttimmar (verkställd tid sol+hsl)	70 000	75 000
Antal biståndsbedömda beslut enligt SOL	700	700
Antal biståndsbedömda beslut enligt LSS	50	80
Antal familjehemsplacerade barn och unga	30	30
Antal institutionsplacerade barn och unga	9	9
Antal institutionsplacerade vuxna	5	5
Antalet beslut på DV (daglig verksamhet) enligt LSS	40	42
Antalet personer med fysisk sysselsättning på DV	35	35
Antalet personer på DV med extern placering	4	5
Antalet personer på DV som har beslut, men inte verkställt	-	-
Beläggning på korttidsboende Linden (i procent)	100	100
Beläggning på SÄBO (i procent)	98	98

INVESTERINGSBUDGET 2021 SAMT PLAN 2022–2023

Kommunens planerade nyinvesteringar (nya anläggningar) samt reinvesteringar (större underhållskostnader av befintliga anläggningar) specificeras i en investeringsbudget och projekten inom sektor socialtjänst anges i tabellen nedan.

Benämning, tkr	N/R	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Socialtjänst				
Taklyft Edsholm ÄBO	N	26		
Vårdsängar SÄBO / Linden	N	204		
Möbler hemtjänsten	N	40		
Möbler Järpegatan ÄBO	N	25		
Möbler planerare hemtjänsten	N	30		
Möbler Daglig verksamhet	N	40		
Elcyklar	N	30		
Tieto moduler	N	105		
Inventarier Socialtjänsten	N		500	500
Summa		**500**	**500**	**500**

N=Nyinvestering R=Reinvestering

Barn och utbildning

Barn- och utbildningschef, Thomas Nilsson

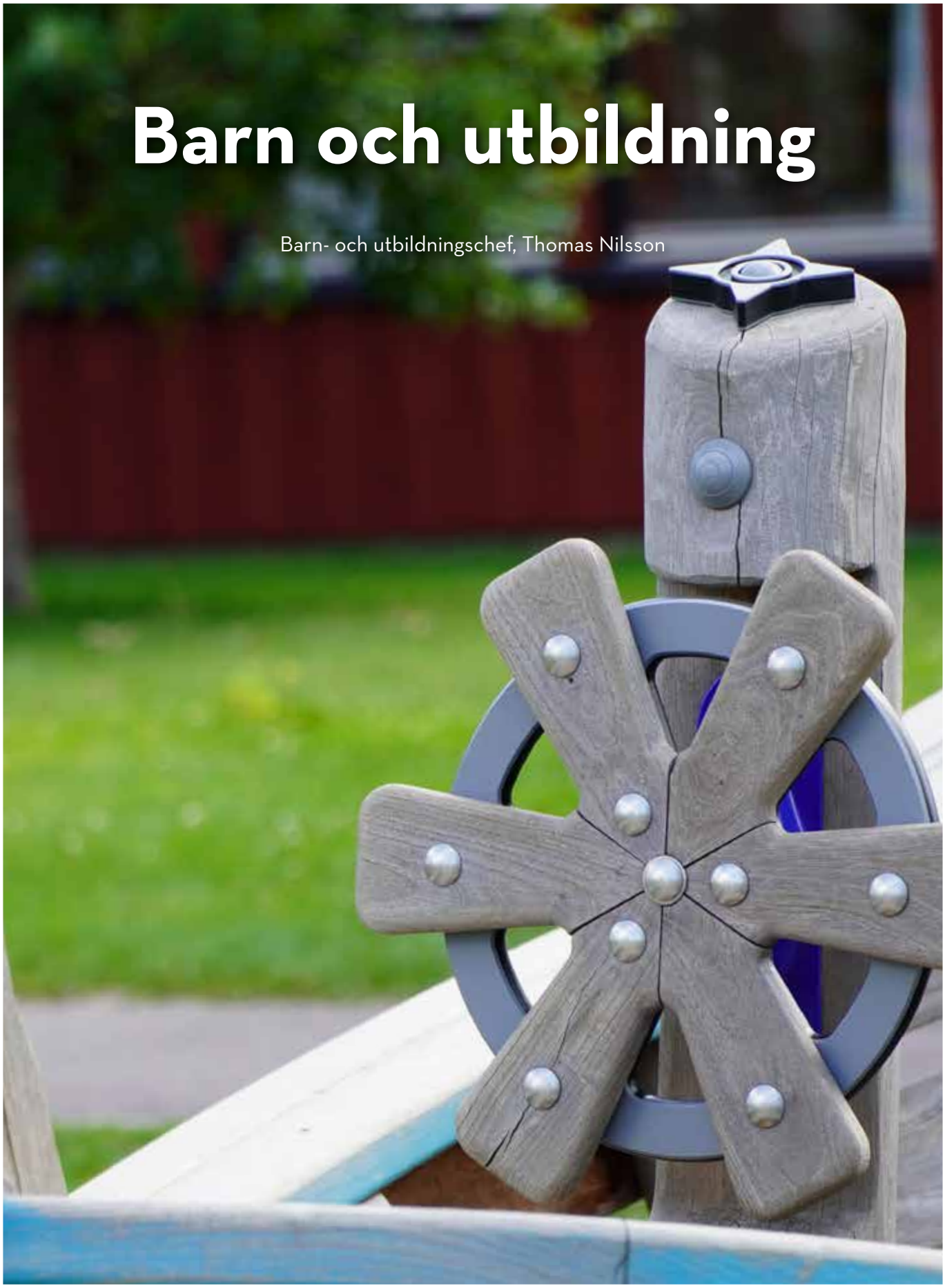

Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningssektorn är indelad i fyra ansvarsområden. Inom sektorn jobbar även projektledare och IT-strateg.

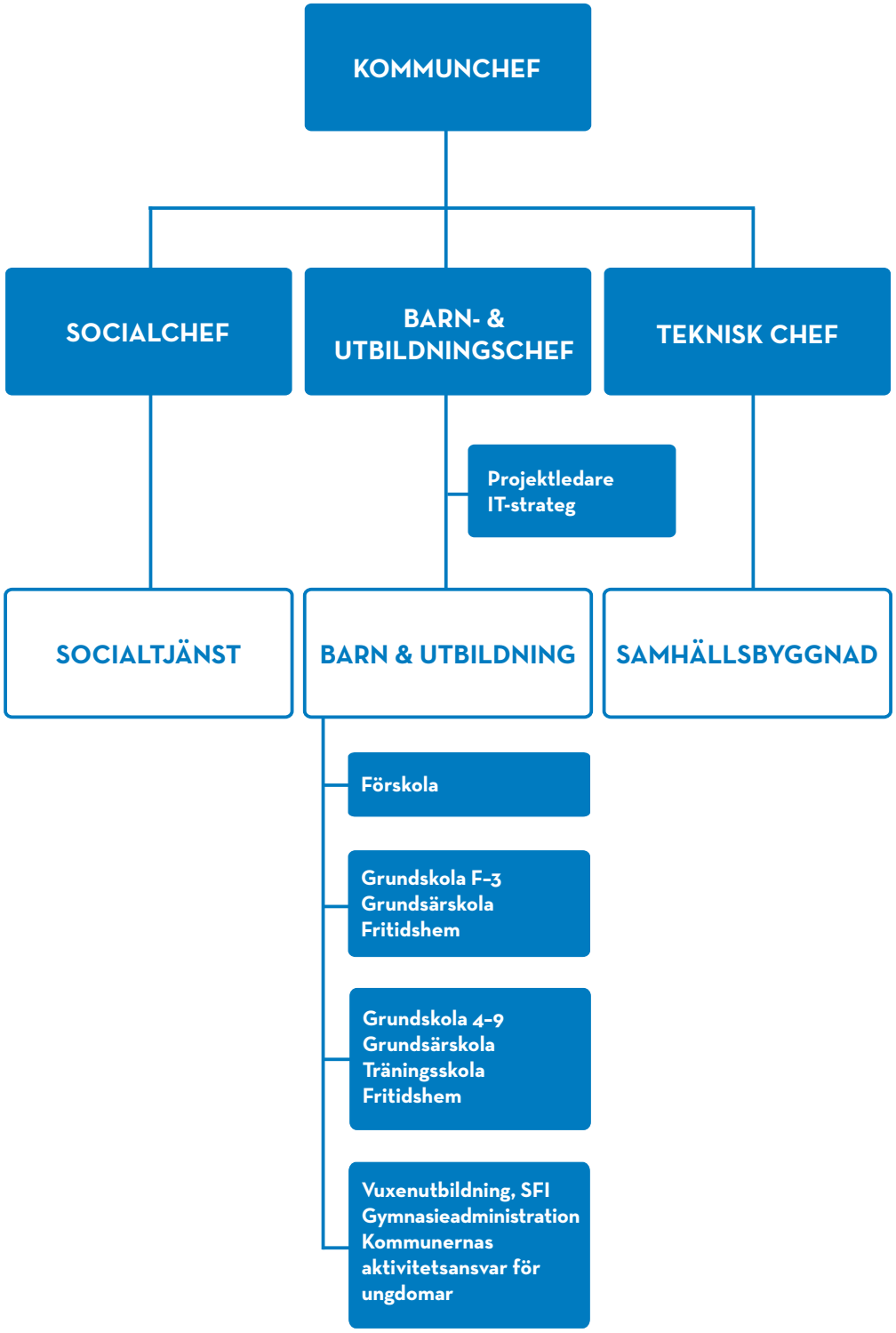

FÖRSKOLA

I organisationen finns förskolor, öppen förskola samt förskoleverksamhet i enskild regi. Förskola i åldrarna 1 till 5 år, är grunden i verksamheten. Resurser finns för barn i behov av stöd i form av specialpedagog, barnhälsoteam samt resurspersoner tillgängliga för specifika barngrupper. Sammanlagt finns det **nio förskolo**r och **en öppen förskola** inom kommunal förskoleverksamhet. Utöver detta finns två förskolor i enskild regi.

GRUNDSKOLA

I Grums kommun finns det **tre kommunala grundskolor** och två friskolor. Slottsbrons skola och Södra skolan har undervisning från förskoleklass till årskurs 3 (årskurs F–3). Årskurserna 4–9 går på Jättestenskolan i Grums tätort. De två friskolorna i kommunen har undervisning från förskoleklass till årskurs 6.

Grundsärskola finns på Södra skolan (årskurs F–3) och på Jättestenskolan (årskurs 4–9). På Jättestenskolans grundsärskola finns också träningsskola.

Som extra stöd till elever finns studie- och yrkesvägledarverksamhet, särskilt stöd, skolhälsovård och specialpedagogisk verksamhet. För barn med särskilda behov bedrivs obligatorisk särskola. Verksamheten bedrivs på Jättestenskolan och på Södra skolan.

I kommunen finns det

9

förskolor och en öppen förskola samt två förskolor i enskild regi.

GYMNASIUM, VUXENUTBILDNING (VUX), SVENSKA FÖR INVANDRARE (SFI) OCH KOMMUNERNAS AKTIVITETSANSVAR (KAA)

Verksamheten bedrivs i sin helhet externt, vilket innebär att all form av gymnasieverksamhet och vuxenutbildning för elever folkbokförda i Grums kommun sker i andra kommuner och i fristående verksamheter. Allmän administration, ekonomi och uppföljning av elever finns inom kommunens egen organisation.

Inom gymnasieverksamheten finns störst andel elever i kommunal verksamhet inom samverkansområde Värmland. Även fristående skolor inom länet har en stor andel elever. En mindre del elever väljer skolalternativ utanför länet både inom kommunala och fristående verksamheter.

Vuxenutbildningen som består av grundläggande vuxenundervisning, gymnasiekurser inom den kommunala vuxenutbildningen och SFI bedrivs i samarbete med Karlstad och Säffle. Även distansutbildning förekommer.

Kommunernas aktivitetssansvar för ungdomar har till uppgift att aktivt arbeta med de ungdomar som är mellan 16 och 20 år och inte läser på gymnasiet eller motsvarande utbildning eller inte fullgjort sina gymnasiestudier och uppnått en examen.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) material Vägval för framtiden listar flera trender med stort värde för sektorn.

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) material Vägval för framtiden, listar flera viktiga trender.

Några trender med särskilt stort värde för sektor barn och utbildning är:

- **Minskat lokalt och regionalt handlingsutrymme**
- **Hårdare konkurrens om kompetens**
- **Ökade möjligheter att effektivisera med ny teknik**
- **Ökat kommunalt fokus på integration**
- **Fler geopolitiska konflikter**

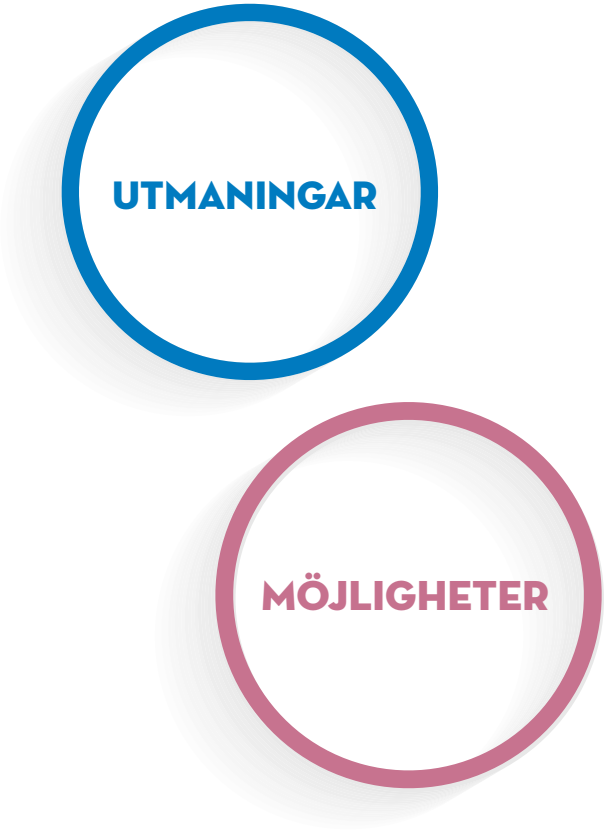

UTMANINGAR

De närmaste åren bedöms lågkonjunkturen påverka verksamheten i form av begränsade budgetramar. Situationen kommer att kräva återhållsamhet och besparingar i verksamheten.

Minskat lokalt handlingsutrymme genom exempelvis riktade statsbidrag påverkar kommunens möjlighet till egna prioriteringar och riskerar att skapa en kortsiktighet i verksamheten.

Den allt hårdare konkurrensen om kompentens innebär att det är svårt att rekrytera och behålla personal, vilket i förlängningen kan påverka kvalitén och måluppfyllelsen.

Flyktingkrisen 2015-2016 har haft långvariga effekter på verksamheten och ekonomin. Huvuddelen av statsbidragen för stöd till mottagandet av flyktingar har avvecklats men behoven kvarstår. Med fler geopolitiska konflikter i världen är det rimligt att förutsätta ett fortsatt högt behov av välfärdstjänster såsom förskola och skola.

MÖJLIGHETER

Digitaliseringen kan innebära ökade möjligheter och en mer effektiv verksamhet. Redan idag ligger sektor barn och utbildning långt fram i arbetet med anpassade läromedel och andra digitala resurser.

Mål för barn och utbildning

På följande sidor hittar du verksamhetsmål och konkreta mål för förskolan, grundskolan samt vår verksamhet för gymnasieskola och vuxenutbildning.

FÖRSKOLA

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Goda pedagogiska förutsättningar och god arbetsmiljö	**Två utbildningstillfällen genomförs för samtlig personal med fokus på arbetsmiljö, värdegrunden** • Plan mot diskriminering och kränkande behandling omarbetas och revideras
En trygg miljö	**Alla ska få TAKK-utbildning (Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation)** • En detaljerad plan tas fram på hur arbetet ska genomföras
	Fortsatt arbete kring NPF-problematik (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar). Arbeta med tydlig lärmiljö • Utöka bildstödet på förskolorna. Förbättra förhållningssätt till barn och kollegor

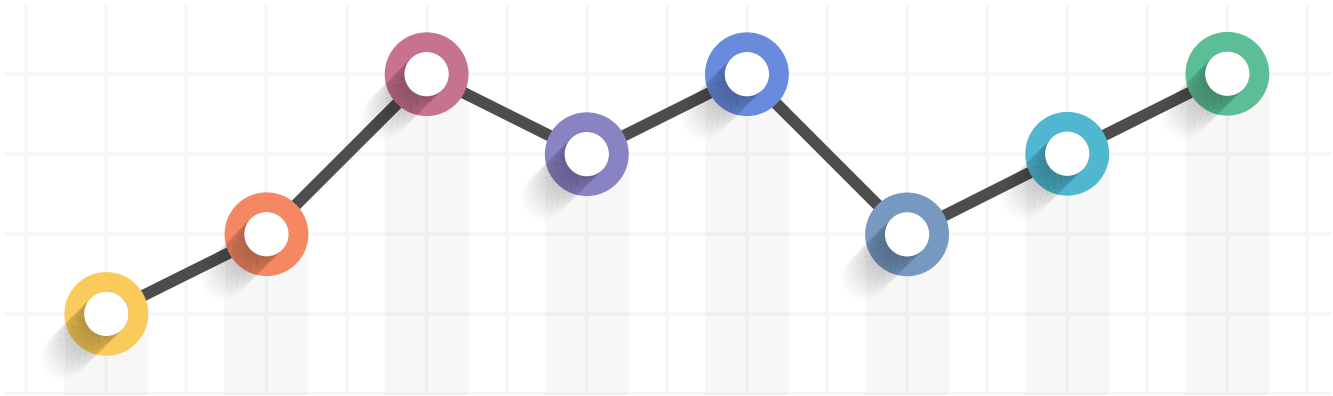

GRUNDSKOLA

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Skapa tillgängliga lärmiljöer	**Fortsatta utbildningsinsatser för personal inom NPF** • Riktad utbildning stadievis med fokus på tillitsfulla relationer och bemötande
Ökad måluppfyllelse	**Utveckla möjligheter till distansundervisning** • Följs upp genom statistik över antal elever som utnyttjar detta

GYMNASIESKOLA/VUXENUTBILDNING

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Utbildningsnivån i Grums kommun ska öka	**Gymnasieskola** **Färre avhopp från IM-programmen (individuella programmen)** • Utveckla samarbetet med Karlstads gymnasieskola/förvaltning
	Vuxenutbildning **Tillgänglighet till vägledande samtal ska vara 100 %** • Utveckla samarbetet med andra kommuners vägledare

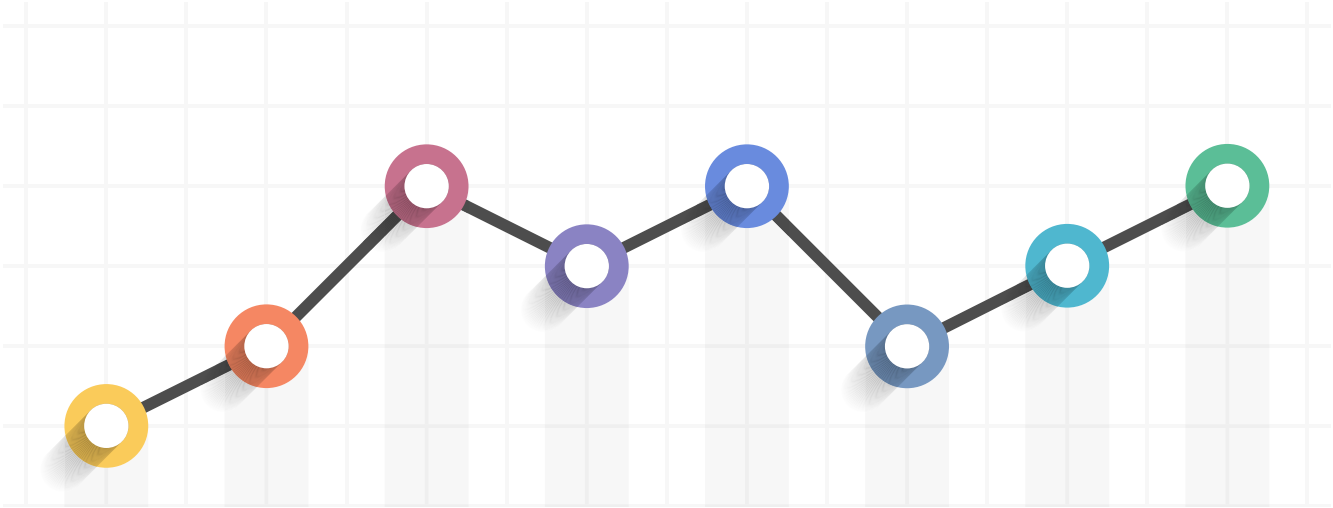

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

Resurstilldelningen inom förskolan för 2021 är i stort oförändrad vilket innebär att inga större konsekvenser bedöms för verksamheten.

För grundskoleverksamheten innebär budgetramarna en minskning av kostnaderna totalt. Avvecklingen av Skruvstad skola har gett omfattande kostnadsminskningar men då hyra och drift för nybyggnationen vid Södra skolan ökat avsevärt ger situationen totalt sett en kostnadsökning för grundskoleverksamheten. För att klara budgetramen krävs besparingsåtgärder främst inom personalområdet. Dock har avvecklingen av tjänster kunnat begränsas något. Huvudanledningen till detta är att en ökning av budgetramen skett samt att några tjänster kommer att finansieras med statsbidrag. Planen för avveckling av assistenttjänster inom både skolverksamhet och administration har inte ändrats.

Besparingar inom personalområdet ger konsekvenser för både personal och elever. Organisationsförändringar, nya arbetssätt och risk för minskade resurser i undervisningen är några konsekvenser som kan uppstå. Även vikariekostnader kan påverkas då organisationen inte har samma grundbemanning som tidigare. All forskning visar på att det är stöd och tidiga insatser som ger resultat för hela skolgången. Besparingar på lågstadiet kan leda till högre kostnader längre fram för elever som inte får det stöd de behöver och har rätt till. Utifrån detta har framför allt grundskoleverksamheten inom förskoleklass till årskurs 3 prioriterats vad gäller personaltäthet pedagoger/lärare.

Den 1 juli 2019 infördes en **Läsa Skriva Räkna-garanti** som avser tidiga insatser för elever som behöver stöd i sitt lärande mot ställda mål. Här ansvarar huvudmannen för att det finns tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att uppfylla garantin. Även inom årskurs 4–9 påverkas verksamheten av personalneddragningarna främst på grund av en minskning av antalet assistenttjänster. Situationen kan påverka möjligheter till att ge extra stöd till elever med behov.

Resurstilldelningen inom vuxenutbildningen är svårbedömd på grund av svårigheter att bedöma mängden elever i verksamheten. Även osäkerhet kring kommande nivåer på statsbidrag påverkar situationen.

DRIFTBUDGET

Kommunens löpande kostnader som till exempel löner, lokaler och material fördelas i en driftbudget.

Verksamhet, tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2021
Förskola	57 504	58 428	58 892	65 682	6 790
Grundskola	120 281	124 301	127 190	132 322	5 132
Gymnasieutbildning	38 629	39 386	39 672	41 112	1 440
Vuxenutbildning	3 801	4 679	4 439	5 839	1 400
Summa	**220 215**	**226 794**	**230 193**	**244 955**	**14 762**

NYCKELTAL

Förskola och grundskola	Prognos 2020	Budget 2021
Förskola barn per avdelning (medel)	15	16
Förskola andel tjänster med pedagogisk högskolexamen	42	45
Förskola kostnad kr/inskrivet barn	120 780	123 936
Förskola marknadsandel	90 %	90 %
Grundskola meritvärde årkurs 9 (läsår 18/19–19/20)	203,4	223,4
Grundskola NPF-klassrum	10	15
Grundskolan medelkostnad elev	90 240	93 908
Grundskola marknadsandel	82 %	82 %

Gymnasieskola och vuxenutbildning	Prognos 2020	Budget 2021
Gymnasiet inskrivna elever	277	275
Gymnasiet varav inskrivna asylsökande	2	2
Vuxenutbildning registrerade elever	129	135
SFI-registrerade elever	104	104

INVESTERINGSBUDGET 2021 SAMT PLAN 2022–2023

Kommunens planerade nyinvesteringar (nya anläggningar) samt reinvesteringar (större underhållskostnader av befintliga anläggningar) specificeras i en investeringsbudget och projekten inom barn och utbildning anges i tabellen nedan.

KONSEKVENSBESKRIVNING

Jättestenskolans investering av markiser är en fortsättning från 2020 för att få ett heltäckande solskydd på samtliga klassrum som har behov. Förskolans investering omfattar till största delen satsningar på utemiljö vid de lokaler där kommunen inte är fastighetsägare (Grums Hyresbostäder AB och annan privat fastighetsägare).

Benämning, tkr	N/R	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Barn och utbildning				
Markiser Jättestenskolan	N	250		
Möbler två klassrum Jättestenskolan	N	80		
Skolmöbler förskoleklass–årskurs 3	N	50		
Förskola utemiljö, personalmöbler	N	200		
Inventarier barn och utbildning	N		500	500
Summa		**580**	**500**	**500**

N=Nyinvestering R=Reinvestering

Samhällsbyggnad

Teknisk chef, Jonas Gunnberg

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadssektorn innefattar fastighet, gata, kost och städ, kultur och fritid samt samhällsbyggnad övergripande.

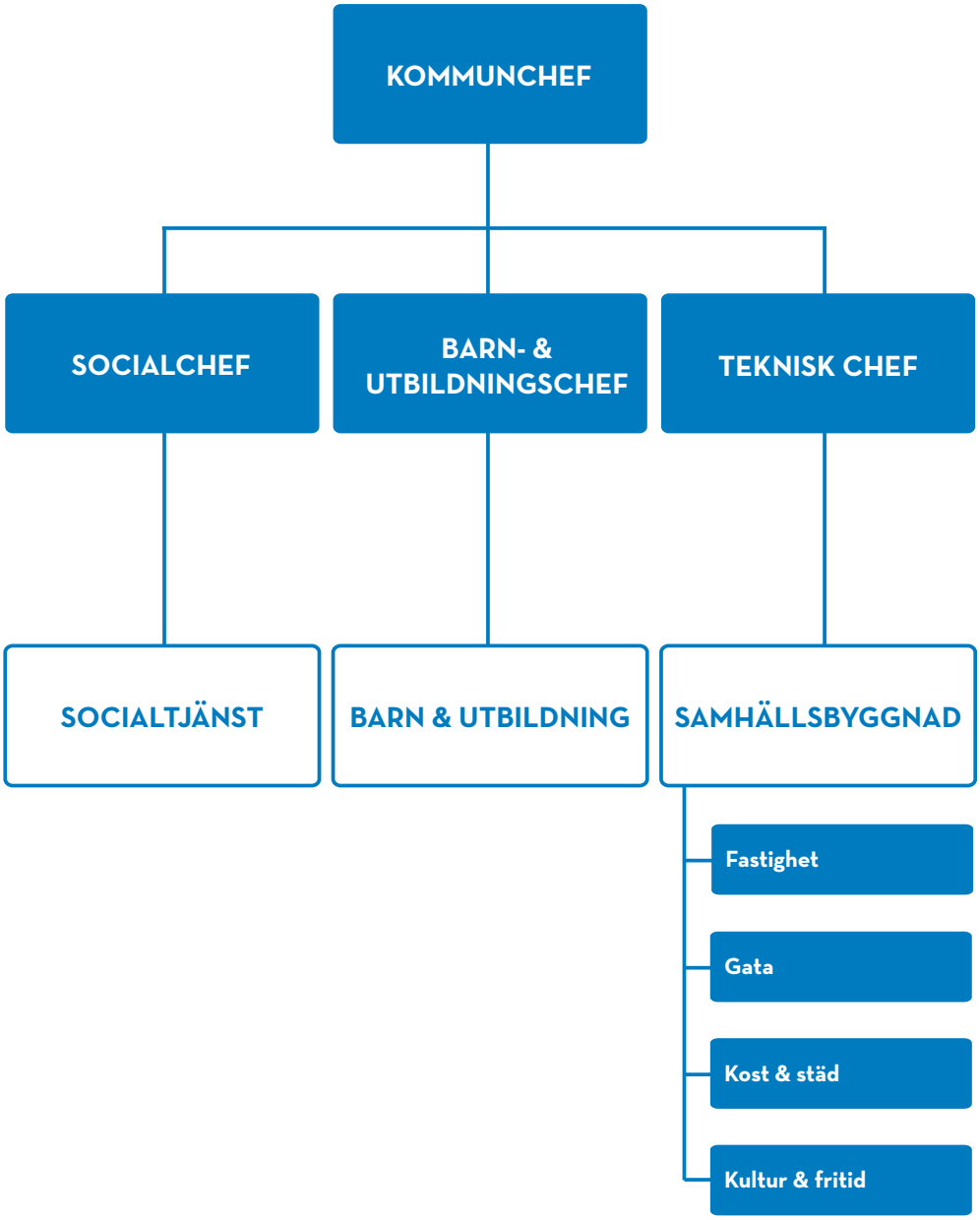

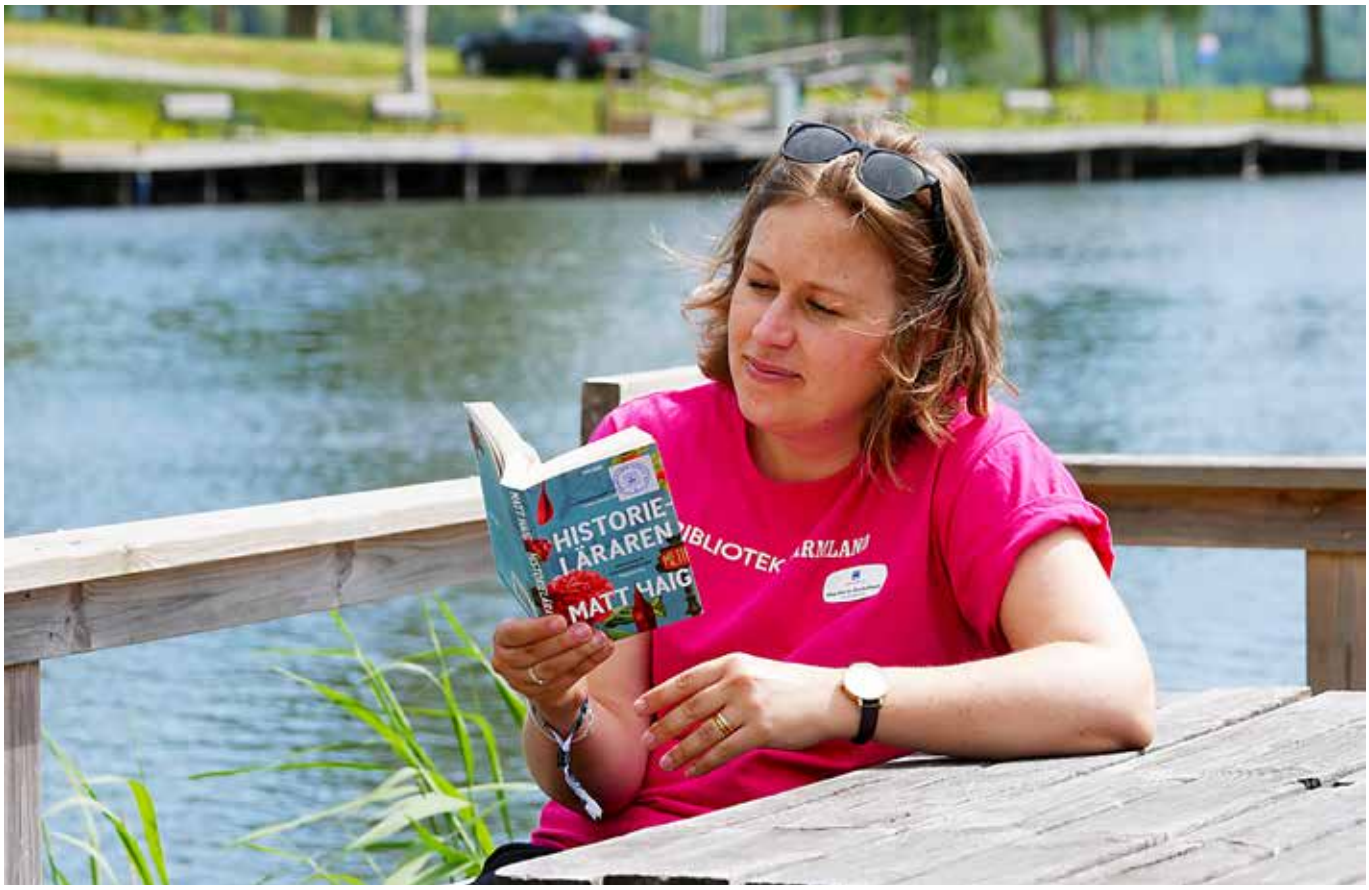

FASTIGHET
Område fastighet ansvarar för drift, underhåll och investeringar avseende kommunens fastighetsbestånd.

GATA
Område gata ansvarar bland annat för skötsel av gator, vägar och utemiljö, snöröjning, dricksvatten och avlopp, skog, avfallshantering, maskinpark och verkstad.

KOST OCH STÄD
Kost- och städområdet ansvarar för mat-produktion och städning inom Grums kommun.

Kostenheten har två tillagningskök, fjorton mottagningskök och ett serveringskök. Centralköket på Jättestenskolan lagar mat till alla skolor och förskolor utom Borgviks förskola (som har eget tillagningskök), samt till en del av kommunens äldreomsorg.

Städenheten ansvarar för städning i kommunens fastigheter och för några externa kunder.

KULTUR OCH FRITID
Verksamhetsområdet innefattar bibliotek, kultur, badhus, sporthall, folkhälsa, idrottsanläggningar, båthamnar, badplatser, motionsspår, friluftsliv, vandringsleder och fritidsgård.

I verksamheten ingår bidrag till en rad olika organisationer och föreningar, inklusive bidrag för skötsel och drift av idrottsanläggningar.

SAMHÄLLSBYGGNAD ÖVERGRIPANDE
Här ingår teknisk chef, skogsfastigheter och arrenden.

Omvärldsanalys och framtidsspaning

Samhällsbyggnadssektorn har identifierat följande utmaningar och möjligheter.

UTMANINGAR

Lagstiftning inom respektive kompetensområde

Politiska beslut på nationell och regional nivå

Klimatpåverkan

Energipriser

Folkhälsoutmaningar

Nationella och regionala mål till exempel klimatmål, folkhälsomål

Kompetensförsörjning

Digitaliseringsprocessen

Färre ideella krafter generellt i samhället

Utbyggnad av kollektivtrafik

Hantering och efterspel med anledning av covid-19

UTMANINGAR

MÖJLIGHETER

Samverkan inom kommunen samt mellan kommuner till exempel inom Karlstadsregionen

Övergång till klimatsmart kost leder oftast till bättre hälsa

Teknikutveckling och tekniska hjälpmedel, till exempel inom fastighetsdrift för effektivare energianvändning

Positiv utveckling vad gäller industri och infrastruktur

Bidrag och medfinansiering för att kunna genomföra projekt

Digitalisering

MÖJLIGHETER

Mål för samhällsbyggnad

Här hittar du verksamhetsmål och konkreta mål för fastighet, gata, kost och städ samt kultur och fritid.

FASTIGHET

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Vid renovering och nybyggnation bör miljö och hållbarhetstänket beaktas	**Den totala energiförbrukningen i kommunens fastighetsbestånd ska sänkas** • Åtgärder för att sänka energiförbrukningstoppar genomförs
Välskötta kommunala fastigheter	**Underhållsplaner för kommunala fastigheter tas fram** • Åtgärder utförs enligt plan

GATA

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Klimatanpassa fordonsparken	**Klimatpåverkan från kommunens fordon minskas** • Åtgärder utifrån genomförd utredning
Tilltalande och trygga utemiljöer	**Belysningssituationen vid övergångsställen förbättras** • Åtgärder genomförs med hjälp av statlig medfinansiering
Införa källsortering av avfall	**Påbörja införande av källsortering av matavfall** • Påbörja det praktiska arbetet med upphandlingar, information med mera

KOST OCH STÄD

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
All upphandling bör genomföras på sådant sätt att kommunens närmiljö och närproducerat gynnas	**Avtal skrivs med minst en närproducent av livsmedel** • Avtal tecknas under 2021
Alla matgäster ska känna matglädje och må bra av maten	**Mängden koldioxidekvivalenter som livsmedelsinköpen genererar minskas.** **Att minska mängden CO2E innebär en övergång till livsmedel som också är bra för hälsan** • Mängden koldioxidekvivalenter mäts som livsmedelsinköpen genererar och minska dessa med 0,2 kg per kg livsmedel per upphandlingsperiod (4 år)

KULTUR OCH FRITID

VERKSAMHETSMÅL 2020-2022	KONKRETA MÅL 2021
Friskare invånare och utvecklad folkhälsa	**Folkhälsoprojektet Tillitsbyrån, Folkhälsa Grums startas upp** • Grums kommun, Region Värmland och Samordningsförbundet Samspelet samarbetar i pilotprojektet. Målet är att förbättra folkhälsan i Grums kommun. Projektet kommer att pågå i 5 år.
En jämställd kultur- och fritidsverksamhet	**Genomlysning av omarbetning av villkor och kriterier för Grums kommuns bidragsgivning till idrotts- och fritidsföreningar** • Arbetet startas upp under 2021

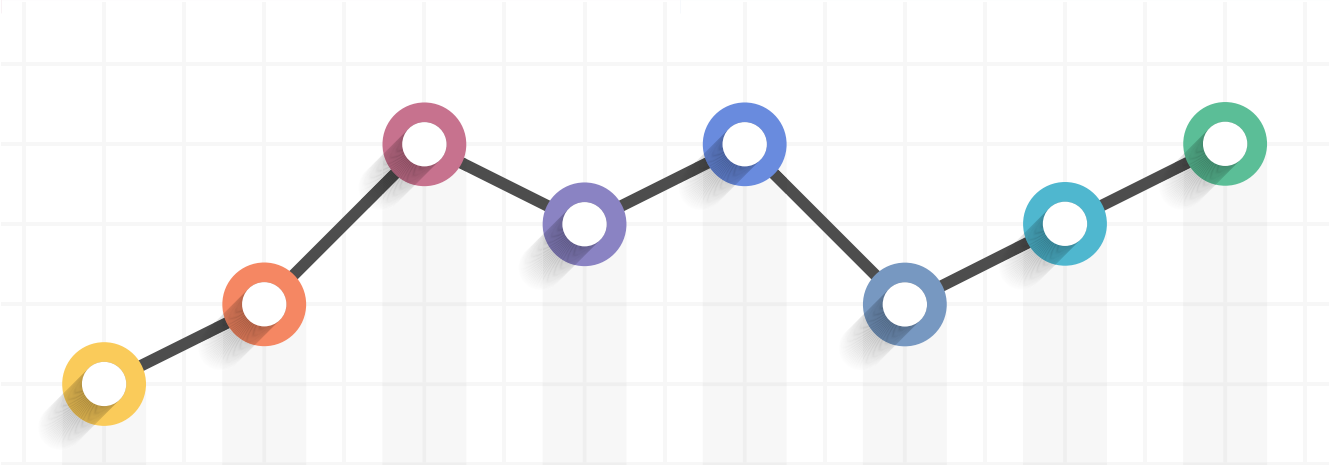

Resursfördelning

KONSEKVENSBESKRIVNING

Nedan följer konsekvensbeskrivning av de åtgärdsförslag som tagits fram för att komma i ram 2021. Sektor samhällsbyggnad har inte samma mängd personal som övriga sektorer, detta gör att löneökningar inte påverkar sektorn på samma sätt som för sektor barn och utbildning och socialtjänst.

Det som har störst påverkan på sektor samhällsbyggnad är kapitalkostnaderna som uppstår till följd av investeringarna som görs. Investeringsbudgeten har också reviderats och endast nödvändiga investeringar görs vilket gör att sektorn håller ner kapitalkostnaderna.
Detta innebär att till exempel beläggning av gator kommer att påverkas.

Område kultur och fritid gör en besparing på 300 tkr. Besparingsförslaget berör minskning av tillfälliga bidrag för föreningar samt att åtgärder på olika objekt inom kultur och fritid skjuts på framtiden. Kvarstående budget för tillfälliga bidrag blir efter besparingen 170 tkr.
Årliga bidrag för föreningar berörs inte av besparingen.

Område fastighet gör en besparing på 260 tkr. Område fastighet kommer i och med det skjuta på ett antal utvalda åtgärder för planerat underhåll. Besparing görs på inre underhåll och utemiljön kommer att hållas på en godkänd lägsta nivå.

Område kost och städ beräknar att spara 140 tkr genom att minska livsmedelskostnaden och vikariekostnaden. Det kan komma att påverka utbudet på salladsbuffén samt hembakt bröd och antalet alternativa rätter. Ekologiska livsmedel påverkas inte av besparingen.

Område gata kommer att helt ta bort säsongsanställd personal vilket ger minskade kostnader på cirka 490 tkr. Detta innebär att en prioritering mellan arbetsuppgifter så som gräsklippning, röjning av skog och höggräsytor, sandsopning, lövblåsning, rensning av rabatter, vattning av träd och blommor med mera kommer att göras. Följden blir att nivån på utemiljö och parkskötsel kommer att sänkas.

DRIFTBUDGET

Verksamhet, tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2021
Samhällsbyggnad övergripande	-120	-765	1 362	3 712	2 350
Kultur och fritid	21 229	21 776	20 574	22 359	1 785
Kost och städ	1 092	1 195	193	23 693	23 500
Fastighet	4 156	3 923	2 725	45 149	42 424
Gata	21 493	22 518	22 068	46 472	24 404
Summa	**47 850**	**48 647**	**46 922**	**141 385**	**94 463**

NYCKELTAL

Samhällsbyggnad	Prognos 2020	Budget 2021
Antal utlån, samtliga media, bibliotek	60 420	60 500
Antal betalda besök på bad och sport	33 900	33 000
Antal besök på fritidsgården	4 200	4 500
Antal lunchportioner/dag	1 530	1 500
Antal specialkoster/dag	80	85
Antal städtimmar/månad	2 800	2 750
Kostnad för skadegörelse i tkr	100	100
Egenproducerad elenergi, Mwh	35	50
Hushållsavfall till förbränning kg/invånare	255	255

INVESTERINGSBUDGET 2021 SAMT PLAN 2022–2023

Kommunens planerade nyinvesteringar (nya anläggningar) samt reinvesteringar (större underhållskostnader av befintliga anläggningar) specificeras i en investeringsbudget och projekten inom samhällsbyggnad anges i tabellen nedan. Bilagor medföljer för att visa omdisponeringar mellan projekt och år.

KONSEKVENSBESKRIVNING

Det som har störst påverkan på sektor samhällsbyggnad är kapitalkostnaderna som uppstår till följd av investeringarna som görs. Investeringsbudgeten har också reviderats och endast nödvändiga investeringar görs vilket gör att sektorn håller ner kapitalkostnaderna.
Detta innebär att till exempel beläggning av gator kommer att påverkas.

Benämning, tkr	N/R	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Samhällsbyggnad				
Bad- och sporthall	R		11 400	3 700
Jättestenskolans kök	R	7 300		
skolor/förskolor utemiljö	R	250	250	500
Edsholms ÄBO frikyla i gemensamma lokaler	N	500		
energiinvesteringar	N	250	250	
beläggning	R	300	300	300
VA-sanering	R	1 500	3 500	3 500
uttagsrätter dricksvatten	N	500		
källsortering matavfall	N	2 000		
gatubelysning	R	100	100	100
gång- och cykelväg Grums till Vålberg projektering	N	750		
förprojektering Lindövägen	N	250		
städmaskiner	N	100	100	100
oförutsedda händelser sektor samhällsbyggnad	N	400	400	500
reservkraftsaggregat	N		500	
Edsholms äldreboende takbyte	R		1 000	1 500
Billerudhallen kylanläggning	R		8 000	
Grums IP utbyte av konstgräsplan	R			2 500
Summa samhällsbyggnad		**14 200**	**25 800**	**12 700**

N=Nyinvestering R=Reinvestering

KONSEKVENSBESKRIVNING FÖR INVESTERINGSPLAN

Nedanstående tabell visar preliminärt beräknad ökning av årlig kapitalkostnad. För att genomföra planerade investeringsprojekt måste medel för kapitalkostnader tillskjutas berörd verksamhet.

Kapitalkostnad för investeringar som ej slutförs 2020 utan blir färdiga först 2021 tillkommer för 2022.

Kapitalkostnader	**2022**	**2023**	**2024**
Kultur och fritid	-	800	375
Kost och städ	15	15	15
Fastighet	830	1 340	570
Gata	486	351	351
Övergripande samhällsbyggnad	60	60	75
Totalt	**1 391**	**2 566**	**1 386**

GRUMS KOMMUN

Grums kommun, 664 80 Grums. Telefon 0555-420 00. **www.grums.se**